

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrstov
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsreda po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po praznikih

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon šte. 50, upravljalstva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celokomni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bliža se nova kriza.

**RADIKALI RAZCEPLJENI V TRI SKUPINE. — PAŠIČEVCI ZAČELI RESNO OFENZIVO PROTI RADIČU. — UZUNOVIČ V ZADREGI. — POLOŽAJ JE NEVZDRŽLJIV. — NEOFI-
CIJELNI PURPARLEJI Z DEMOKRATI**

Belgrad, 31. maja. (Izv.) Včerajšnji dan posebno shoda radikalov v Gornjem Milanovcu in Stjepana Radića, so za nadaljni razvoj nagega političnega življenja velikega pomena. — Najvažnejši dogodek pa so izjave radikalov, ki so jih dali na teh shodih najožji Pašičevi pristaši Živković, Janjić in Dragović. Vsi trije so se zelo ostro izražali proti Radiću in ga med drugim imenovali bivšega avstroogrškega agenta, prijatelja boljševikov, neprijatelja naše države itd.

Ta dejstva so se v političnih krogih tolmačila tako, da pripravlja Pašičeva skupina akcijo za končen napad proti »sporazumcu« in za prelom koalicije z Radićem. Ta skupina, kakor znano, še vedno deluje ne samo proti »sporazumcu« z Radićem, ampak proti ideji sporazuma sploh. Kakor vse izgleda, je v sedanjem trenutku odločena, da končno zahteva prekinjenje zveze z Radićem. Včerajšnji nastop radikalov najožje Pašičeve okolice je razcep v radikalni stranki še bolj jasno pokazal, in sicer razcep v desno krilo pašičevcev in v levo krilo uzunovičevcev.

Ker so Pašičevci na včerajšnjem shodu pod kritiko Radića in politike sporazuma indirektno zadeli Uzunoviča, ki je v koaliciji z Radićem, je prišlo danes v radikalnem klubu med pristaši desnega, srednjega in levega krila po zatrevanju obveščenih krogov do zelo burnih prizorov. Uzunovičevci so namreč protestirali proti načinu, kako so nastopili Pašičevci na včerajšnjem shodu v Milanovcu.

Kakor smo rekli, so Pašičevci v ofenzivi, in so s tem, da so včeraj govorili proti Radiću, vrgli temu rokavico, da bi na ta način privedli do preloma v koaliciji. V političnih krogih se sedaj pričakuje z napetostjo, kako bo Radić reagiral na to gesto pašičevcev, ali bo tudi sedaj mirno požrl, kar mu le-ti očitajo, ali pa se bo branil. Vladna koalicija se zopet nahaja v zelo kritični fazi. Uzunovič se sicer vsaj na videz trudi, da bi koalicijo za nekaj časa še ohranil.

Ohranjanje koalicije postaja čedalje te-

žavnejše, zlasti po včerajšnjih dogodkih. Pašičevci so zelo ogorčeni na Radića radi njegovih izjav, v katerih jih je zopet imenoval korupcioniste. Za razumevanje Uzunovičevega položaja je značilna izjava, ki jo je dal Uzunovič danes časnikarjem. Na vprašanje časnikarjev, kaj on misli o izjavah, ki so včeraj padle na shodu radikalov in radićevcev, je izjavil sledeče:

»Včeraj smo slišali velike govore. Toda meni se zdi, da ti govori drug drugega paralizirajo. Mi vztrajamo pri tem, kakor smo se dogovorili. Na tako različnih mnenjih, kakor so se izrekla včeraj na dveh različnih (Radićevem in radikalnem) shodih, ne moremo bazirati. Eno mišljenje je negativno, drugo je pozitivno, tako da drugo drugo pobija. Napram njim ostajamo ravnodušni. Tisti, ki hočejo vreči vlado, morajo za to prevzeti tudi odgovornost. V to svrhu se mora priti pred parlament in tam povedati, kaj se hoče. Saj vendar vsakdo ve, kje je mogoče vreči vlado.«

Iz te Uzunovičeve izjave se vidi, da Uzunovič ne namerava po izjavah, ki so padle na Radićevem in na radikalnem shodu, izvajati posledic, ampak da čaka, kako se bo položaj razvil v skupščini. Toda vse kaže, da je Uzunovič tem izjavam nasproti sam vedno bolj prepričan, da sedanega položaja ne more vzdržati. Tudi radikali sami so že pričeli iskati izhoda iz tega položaja. V to svrhu so začeli, kakor smo izvedeli, pogajanja z demokrati, ki naj bi na mesto radićevcev vstopili v sedanjo vlado.

V političnih krogih se mnogo razpravlja o pogojih, pod katerimi bi demokrati sodelovali z radikali. Vsa pogajanja so še neoficijska. O njih in o izglelih ni mogoče reči še ničesar končno javnega, dokler ne pride v Belgrad načelnik stranke Ljuba Davidović, ki se bo vrnil jutri. Če bo kaj iz teh govorov o sodelovanju demokratov in radikalov, ali ne, eno je gotovo, da nam je v bližnjih dneh pričakovati velikih sprememb v političnem položaju in nove krize.

Jovanovićev shod v Somboru.

Belgrad, 31. maja. (Izv.) Včeraj se je vršil v Somboru shod Ljube Jovanovića, katerega so se udeležili tudi vsi njegovi poslanci. Shod, ki se je vršil v hotelu »Sloboda«, je bil številno obiskan. Po poročilu »Politike« se ga je udeležilo 3500 ljudi. Shod je potekel v največjem redu brez vsakega incidenta. Na shod je prišlo največ kmetov iz somborske okolice, razen mnogoštevilnih Srbov, je prišlo mnogo Bunjevcev, Madjarov in Nemcev.

Zborovalci so Jovanovića pozdravili z navdušenimi živjo! Eljen! in Hoch! klici. Z njim je došlo še 7 njegovih poslancev. Ljuba Jovanović je v glavnem izvajal:

»Gotovo dejstvo je da je radikalna stranka v težki in globoki krizi in da tu ne gre samo za osebna vprašanja. Vsega tega bi ne bilo, če bi bil Nikola Pašić ohranil moralno in intelektualno moč prejšnjih let. Jovanović obžaluje, da so se s tem imenom združile stvari, pri katerih in zaradi katerih mora mnogim zaradeti obraz v sramu. O svojem izključenju pravi, da se je izvršilo proti statutu, z gaze-

njem avtoritete radikalnega poslanskega kluba. Prehajajoč na korupcijo, pravi, da se enako upravlja država, kot se dela v stranki. Pašić nima pravih sodelavcev. Radi teh trpi vsa država. Vsi, ki vladajo danes, niso pravi predstavitelji narodne volje. Vsak posej opravlja tako, da dobe od njega osebne koristi. Korupcija je prišla k nam iz Carigrada in je že enkrat zrušila srbsko carstvo. Jovanović veruje v moč naroda, ki bo korupcijo zrušil. Jovanović govori o krivicih pri agrarni reformi v Vojvodini in o izenačenju davkov. Jovanović upa na uspeh svoje akcije in poziva narod v borbo proti korupciji.

V sprejeti resoluciji se protestira proti diktaturi v stranki in izključenju Ljube Jovanovića; odobrava se korak Ljube Jovanovića v borbi proti korupciji; Jovanovičeva skupina se naproša, da od te borbe ne odneha; pozivajo se vsi radikali, da podpirajo delo Ljube Jovanovića, da se obdrži pravi program radikalne stranke in se ozdravi neurejene javne razmere.

zborovalcev. Radićev govor je bil zelo prazen. Čuti se, da se boji zameriti vladi. V svojem govoru je hvalil sedanjo vlado, napadal pa je ministra Nikića, ki ne sme biti minister in zahteva, da mora odstopiti.

V svojem govoru je tudi napadel Pašića in njegovo skupino. Poudarjal je, da je Pašić že zletel iz vlade, da pa je še ostal v vladi ostanek njegovih pristašev. Da bi se prikupil radikalom, je napadel ljubljanski shod proti korupciji, v čemur mu je zvesto pomagal njegov spremljevalec minister Ivan Pucelj. Njegove izjave niso napravile nobenega vtisa.

Klanjec, 31. maja. (Izv.) Radić je v nedeljo na shodu doživel velik fiasko. Za njegov shod ni bilo nobenega zanimanja in na shodu samem ni bilo nobenega navdušenja. Radić je v svojem govoru napadal gospodo, posebno srbsko. Opravičeval se je, radi neuspeha v Somboru. Trdil je, da je v radikalnem klubu 110 poslancev-poštenjakov, 20 do 30 pa je korupcionistov, ki so strup stranke. Ti bodo v anketnem odboru najbrž prevladali. Kritiziral je razmere v Srbiji. V svojem govoru je raz-

motrival najrazličnejše suhoparne stvari iz angleške parlamentarne zgodovine. Sploh je Radić govoril zelo nestvarno in plitko.

Zagreb, 31. maja. (zv.) Radić poloma, ki ga je doživel v Klanjcu in Pregradi, je dal Radić časnikarjem izjavo, v kateri pravi, da je na shod prišlo zato tako malo ljudi, ker ni bil shod napovedan. Dejansko pa je znano, da so

Radićeve organizacije zelo vneto agitirale za ta shod. Radić se je v Zagreb vrnil zelo potr. Navajen je na svoji hshodih govoriti pred številnejšim poslušastvom, kakor je bilo zbrano na nedeljskih shodih. Časnikarjem je ponovno zatrdjeval, da za shod ni bilo zadosti reklame in da se je shod v »Domu« prepozno razglasil.

—o—

Pilsudski odklonil predsedstvo republike.

Varšava, 30. maja. Maršal Pilsudski je včeraj prvič stopil v stik s parlamentarnimi strankami radi volitve novega predsednika. Pri ministrskem predsedniku Bartelu so se v ta namen sestali voditelji večjih strank sredine in desnice. Pilsudski je izjavil poslanecem, da svoje lastne kandidature ni predlagal in je ne forsira. Če bi bil izvoljen, bi službo sprejel, ostal pa bo isti, kakršen je. Za popolno svobodo parlamenta in volitve je dal predsedniku Rataju besedo in jo bo držal. Ne bo prav nikakega pritiska, niti fizičnega niti moralnega. Če bi on sam ne bil izvoljen, ampak kak drugi vrednejši kandidat, bi on ne imel prav nikakega povoda proti volitvi ugovarjati, le če bi parlament izvolil kandidata, ki bi ga večina naroda smatrala za nevrednega, bi Pilsudski ne mogel braniti pred ljudsko jezo.

O delokrogu bodočega predsednika je Pilsudski izrazil mnenje, da se vsekako morajo utesniti pooblastila zbornice v korist predsednika. Najvažnejše je, da bo novi predsednik imel pravico sestaviti vlado brez pogajanj s strankami. Stranke zavlačujejo sestavo vlade z brezkončnimi zapletljaji in doslej nima predsednik druge oblasti kot da potrdi kar stranke sklenejo. Parlament se mora v sedanjem času kolikor mogoče vzdržati razburjenja javnosti. Pilsudski hoče vztrajati na določilih ustave. Zato ni za takojšen razpust zbornice, če bi le-ta sama razpusta ne sklenila. Če pa zbornica ve, da ne odgovarja več volji večine naroda, naj vsaj za daljši čas odgodi seje.

Varšava, 31. maja. (Izv.) Ker je kandidat treh desničarskih strank Bobrznyski sno-

či podal ostavko na svojo kandidaturo za predsednika republike, so se stranke danes zjutraj zedinile na kandidaturo poznanskega vojvode Bninskega.

Varšava, 31. maja. (Izv.) Današnja seja parlamenta je bila odvijena ob 10.15 dopoldne. Pri volitvah predsednika republike je bil izvoljen Pilsudski z 292 glasovi. Nasprotni kandidat Bninski je dobil 193 glasov; 61 poslancev se je glasovanja vzdržalo. Maršal Pilsudski je s tem izvoljen z absolutno večino za predsednika Poljske republike. Nemški poslanci so oddali svoje glasove za Pilsudskega.

Varšava, 31. maja. (Izv.) Sejmski maršal Rataj je dal v navzočnosti predsednika vlade Bartela zastopnikom časopisja izjavo, da maršal Pilsudski izvolitve za predsednika republike ni sprejel. Rataj je izjavil, da je ta od-poved Pilsudskega nepreklicljiva. Zato bo jutri ob 10. dopoldne zopet sklicana seja narodne skupščine, da izvede nove volitve. Ta odločitev Pilsudskega je izzvala v vseh političnih krogih precejšnje vznemirjenje. Vseh posledic tega koraka še ni mogoče predvidevati. V celi državi vlada mir.

Varšava, 31. maja. (Izv.) Pilsudski je poslal danes sejmskemu maršalu Rataju naslednje pismo: Gospod maršal! Zahvaljujem se narodni skupščini za izvolitev. To je druga izvolitev v mojem življenju, s katero je dokazano moje historično delovanje. Na žalost pa nisem v stanu te izvolitve sprejeti. Preveč mi stoji še pred očmi umor bivšega predsednika, katerega nisem mogel obvarovati pred ne-nadno smrtjo. Tudi ne morem pozabiti na svoje otroke. Zato prosim, da razpišete nove volitve.

Abd-el-Krim o svoji kapitulaciji.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Abd-el-Krim je prošil, da mu dovolijo naselitev v Južni Franciji. Oblasti razpravljajo o izgnanju Abd-el-Krima na Korsiko.

»Quotidiene« javlja: Francoske oblasti so zahtevale od Abd-el-Krima vso korespondenco. Rifovski vodja je res izročil množico papirjev. Dasi preiskava tega materiala še ni končana, vendar je ugotovljeno, da so Rifovci hujskali k odporu zlasti mnoge italijanske osebnosti, ki so se izdajale za zastopnice italijanske vlade.

»Avenire« piše, da so v Abd-el-Krimovi korespondenci našli poleg številnih nemških imen tudi mnoge ameriške, nekatere angleške in nemalo tudi francoskih podpisov. Ljudje, ki so pisali ta pisma, niso samo trgov-

ci, ki so željni koncesij, ampak tudi politiki in nikakor ne samo komunisti. List misli, da ta korespondenca ne bo nikdar objavljena, ker bi vzbudila prevelik škandal.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Abd-el-Krim je izjavil poročevalcu »Journala« med drugim tudi to, da bi bil takoj sklenil s Francozi mir in izročil ujetniku, toda španskih pogojev ni hotel nikakor sprejeti. Obupnega boja pa ni hotel več začeti, ker je poslušal nasvete svojega francoskega zdravnika. Da bi se izognil novemu prelivanju krvi sem se podal Francozom. Francoze je prošil, da ga ne izroče Špancem in da ne zvale odgovornosti na člane njegove družine in na njegove sorodnike. Vso odgovornost za dogodbu bo nosil on sam, ker je bil on vrhovni poveljnik.

Podpis jugoslovansko-francoske pogodbe odložen.

Pariz, 31. maja. (Izv.) »Journal« javlja, da se pogodba med Jugoslavijo in Francijo za nedoločen čas še ne podpiše. Tekst je pripravljen že od konca marca. V zadnjem trenutku sta se ministra odločila, da s podpisom počakata. Čeprav je pogodba samo uradna zunanja potrditev prijateljskih odnosov, ki dejansko že ves čas po vojni obstojata, hočeta obe pogodbenici opustiti vsak korak, ki bi ga mogel Rim ali London napačna razlagati. Dr. Ninčić je včeraj zapustil Pariz. Pred odhodom se je razgovarjal še s finančnim ministrom Peretom o ureditvi predvojnih dolgov.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Dr. Ninčić je izjavil, da odide v Belgrad, ker je na dnevnem redu skupščine ratifikacija Nettunskih konvencij. Vest, da se bo med potjo zadržal v Rimu g. Ninčić ni potrdil.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Italijanski odpravnik poslov g. Sumonte je med bivanjem g. Ninčića v Parizu razvil živahno akcijo, da raztolmači stališče svoje vlade napram francosko-jugoslovanski pogodbi. Briand in Ninčić vztrajata pri svoji zahtevi po trozvezi.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Grški poslanik Karapanos je posetil predsednika franc. vlade Brianda in ga zaprosil, da posreduje za izravnavo spornih vprašanj med Grško in Jugosla-

vijo. Predlagal je, naj bi bila Francija razsodnik v spornih vprašanjih, ki bi se pojavila radi proge Djevdjelija — Solun, ker mora ta proga priti pod mešano grško-jugoslovansko upravo.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Minister Ninčić je poleg raznih konferenc s francoskimi politiki imel tudi sestanek s tukajšnjimi zastopniki Male Antante in z njimi razpravljaj o vseh skupnih vprašanjih, ki se tičejo enotnega nastopa Male Antante v Društvu narodov. Gospod Ninčić se je sestal tudi s vikomtom Isi. Ta sestanek je v zvezi z Ninčićevo kandidaturo za predsednika bodočega zasedanja skupščine Društva narodov.

UPOR NA PORTUGALSKEM.

Pariz, 31. maja. (Izv.) Uporni polki korakajo iz Brage in Evore proti Lizboni. Železničarji nočejo prevažati vladnih čet, ki bi morale ustaviti upornike še pred glavnim mestom. Upor ima nacionalistično obeležje in hoče str-moglaviti sedanjo vlado.

Lisabona, 31. maja. (Izv.) Predsednik republike je poveril voditelju revolucionarnega gibanja majorju Cabo Cadosu sestavo nove vlade.

Fiasko Radića v Klanjcu in Pregradi.

Zagreb, 31. maja. (Izv.) Stjepan Radić je imel včeraj dva shoda v Hrvatskem Zagorju, in sicer na Klanjcu blizu Bizelskega in v Pregradi blizu Rogaske Slatine. Na obeh shodih je Radić skušal paralizirati svoje neuspehe v Somboru. Njegova namera pa se je popolnoma izjalovila. Posebno v Pregradi je doživel velik neuspeh. Shoda sta bila zelo slabo obiskana, čeprav sta se vršila v krajih, kjer je bila Radićeva stranka najmočnejša in skoro edina stranka.

Med ljudstvom vlada veliko nezadovoljstvo radi Radićeve kukavičije in veterjaške politike. Za shoda sama ni bilo prav nobenega pravega zanimanja. Prevarano ljudstvo ne mara več poslušati Radića. V Klanjcu se je nabralo s početka okrog 300 ljudi. Po maši se jih je nabralo okrog 1000. Enako je bilo v Pregradi, kjer je bilo komaj kakih 800 do 900

Osvobojenje.

Nedvomen je veliki moralni in politični pomen protikorupejske manifestacije, ki je dala izraza slovensko ljudstvo v nedeljo na ljubljanskem shodu. Efekt in posledice te manifestacije ne bodo izostale. Lahko trdimo, da bo odmev ljubljanskega shoda šel kakor alarm po vsej državi in mobiliziral vso pošteno jugoslovansko javnost na boj proti tej najhujši vseh nadlog, ki nas terejo že sedem let, — proti korupciji. Sugestivna moč tako močnega in odločnega nastopa Ljubljane bo prešla tudi na druge centre, kjer hoče združena opozicija razviti svojo akcijo — Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split itd. in bo storila, da bodo protikorupejski shodi tudi tam enako močni in efektni. Razgibane so ljudske mase in — kakor je rekel dr. Korošec — kot valove, kot vihar pojde zdaj po vsej državi. Ljudstvo se je dvignilo in tega pokreta ni v stanju nobena stvar več zaustaviti; prodiralo bo, dokler ne bo dosežen cilj.

Z zadovoljstvom nas navdaja, da je impuls temu dala Slovenija. In povsem na mestu je, če smo v naši večerajšnji posebni izdaji, kjer smo poročali o nedeljskem shodu, označili ta shod kot drugo majniško deklaracijo. Kakor je majniška deklaracija 1917 zajela in združila ves jugoslovanski narod v enodušen pokret, tako bo isto naredila tudi majniška deklaracija 1926. In kakor je zmagala prva, tako bo zmagala tudi ta druga. V to trdno zaupamo, zaupamo toliko bolj, ker gre tu v bistvu zopet za enoisto idejo: Osvobojenje! Takrat je šlo za naše zunanje, fizično osvobojenje, danes pa gre za naše notranje, moralno osvobojenje.

Lagal bi, kdor bi trdil, da v naši državi vlada svoboda, namreč svoboda v tistem višjem etičnem smislu, o katerem tu govorimo. Že veliki angleški državnik Gladstone je rekel: Država, v kateri ne vladata pravica in poštenje, ni dežela svobode. Mi pa spričo današnjih razmer lahko trdimo, da se pod tem strahotnim režimom korupcije, ki je za gospodstvo po naši državi ne počutimo kot svobodne. In to je tisto, kar leži na prsih našega ljudstva kot mora, je tisto, kar je prignalo na nedeljski shod tisočglavo množico — gnev in nevolja poštenih, dobrih, patriotskih državljanov, ki se čutijo danes tlačene, ponižane in razžaljene — in to je tisto, kar je iz gromovitih vzklikov, ploskanja, ovacij govornikom odmevalo kot bojni refren: Ven iz sužnosti korupcije, ven v svobodo pravičnosti, poštenja in reda. Ven iz te kužne, strupene atmosfere pokvarjenosti, laži in mržnje na zdravi, čisti zrak morale, resnice in ljubezni!

Z vladne strani se je gajal ta naš bojni pokret proti korupciji, češ da utegne škoditi ugledu naše države. V resnici noben pojav znotraj naših domačih plotov tako ne izpodkopava ugleda in kredita naše države pred zunanjim svetom kot ravno korupcija. O koruptivnih razmerah, ki da vladajo v naši državi, smo mogli brati dan na dan take opise v inozemskem časopisju, da nas je večasih kar oblivala rdečica. In kakor korupcija vlada pri nas, to ve svet tudi zunaj. Vsak tujec, kdor je imel z našo državo kaj opravka, ve povedati kako mično zgodbo o naši korupciji. In ni čuda, če se je generalni ravnatelj neke tuje delniške družbe, ki ima v naši državi svoja podjetja, enemu naših ljudi, notabene Srbu, ki je za našo domačo delavstvo zahteval gotovih ozilov, in grozil, da se sicer pritoži v Beogradu, zasmejal v obraz in obrnil: »E kaj, jaz imam ves Beograd v svojem žepu...«

Mislimo, da če je v sedanjem momentu kaj v stanu spet dvigniti zunanji ugled in kredit naše države, bo storil to ta ljudski protikorupejski pokret, ki je v nedeljo započel v Ljubljani. Ko bo svet zunaj videl, da je v Jugoslaviji zdaj ljudstvo samo stopilo v odločen boj proti krupciji in da je od širokih ljudskih mas podprta akcija za saniranje naših notranjih razmer ter za konsolidiranje države, potem bo hitro dobil boljše pojme o nas in kredit naše države v evropski javnosti bo le zrasel.

Zato pa je ta naš boj proti korupciji eminentno patriotska zadeva na znotraj kakor na zunaj. In zato mora v ta boj vsak poštenjak, ki ljubí domovino in ki mu je blagor države na srcu.

DOLGOČASNA NAR. SKUPŠČINA.

Belgrad, 31. maja. (Izv.) Narodna skupščina se je na današnji seji izključno bavila s prošnjami in pritožbami ter jih sprejela večje število. Seji je prisostvovalo zelo malo poslancev. Radi malo zanimivega predmeta je potekala zelo monotono. Prihodnja seja bo jutri dopoldne. S tem, da vlada stavlja na dnevni red manj važne stvari, hoče zavleči predmet, ki bi mogel zanj postati nevaren.

PASIČ V KARLOVE VARU.

Belgrad, 31. maja. (Izv.) Kakor se izve iz dobro poučenih krogov, namerava Pašić vsled ponovnega obolenja na zlatenici v sredo ali četrtek odpotovati na dolgo zdravljenje v Karlove Vari.

Dunaj, 31. maja. (Izv.) Bivši zvezni kancler Seipel je danes odpotoval preko Pariza v Cherbourg, odkoder odpotuje 6. junija na evharistični kongres v Ameriko.

Odmev ljubljanskega shoda.

Zagreb, 31. maja. (Izv.) O večerajšnjem ljubljanskem shodu proti korupciji piše vse tukajšnje časopise zelo obširno. Radičev shod primerja z ljubljanskim shodom in naglašja toplo sodelovanje ljudstva na ljubljanskem shodu na eni strani, na drugi strani pa popolno ignoriranje Radiča na njegovih shodih.

Časopisne vesti o ljubljanskem shodu opozicije.

Zagrebaški »Novosti« pišejo o sprejemu poslancev: »Narodni poslanci in vodje opozicijskega bloka so bili sprejeti zelo lepo. Peron in veliki prehod na postaji je bil nabito poln ljudi. Korošec in Davidović sta bila vso pot spremljana z burnimi ovacijami.«

Ljubljansko »Jutro«, ki je vzelo resnico v zakup, poroča: »Na kolodvoru so jih (poslance) pozdravili zastop. načelstva SLS, štiri predstavnice klerikalnega ženstva v narodnih nošah in par sto klerikalnih pristašev, večinoma dijakov, ki so klicali živio.«

»Narodni dnevniki«, glasilo skupine dr. Ravniharja, ki simpatizuje z min. Pucljem, piše o shodu o katerem prinaša zelo izčrpno, objektivno in lepo poročilo, med drugim: »Agitacija in reklama, aktualna tema in posebno najavljeni govorniki so privabili velikansko množico občinstva. Velika dvorana »Uniona« je bila nabito polna. Zunaj dvorane je ostalo več tisoč ljudi, na kar se je na unijskem vrtu improviziral drug shod, ki je ravno tako dobro uspel. Obisk obeh shodov je bil naravnost rekorden in tudi razpoloženje na višku!«

»Slovenski narod«: »Shod je deloma po svojem programu, še bolj pa radi nastopa znanih politikov, voditeljev današnje opozicije vzbudil med ljubljanskim občinstvom precejšnje zanimanje. Ker je vrhu tega SLS razvila silno agitacijo med svojimi somišljeniki v okolici, je umevno, da so udeleženci napolnili veliko dvorano in da niti za vse ni bilo prostora. Zato so prireditelji aranžirali paralelno zborovanje na vrtu »Uniona«. — Omenimo, da je tudi »Narod« prinesel objektivno in dejanskemu razpoloženju odgovarjajoče poročilo.

Zagrebaški »Morgenblatt« poroča iz shoda: »Velika dvorana »Uniona« je bila nabito polna,

Ljudstvo oboja Radičevo politiko in njegovo sodelovanje s korupcionisti. Zagrebaško časopisje soglasno priznava popoln uspeh ljubljanskega shoda. Za shod sam je v Zagrebu vladalo velikansko zanimanje. Ljubljanski »Slovenec« je bil takoj razrodan in so cel dan po njem spraševali.

tako da se je na vrtu moralo vršiti drugo zborovanje. Opozicijskim voditeljem so prirejali viharne ovacije.«

Zagrebaški »Jutarnji list«, ki simpatizira z Radičem, navaja v svojem poročilu: »Zbor je bil dobro obiskan. Temu je pripomoglo zelo lepo vreme, pa je bilo na njem toliko ljudi, da se je moralo vršiti zborovanje dvakrat: v dvorani hotela in v njegovem vrtu. V dvorani je bilo okoli 4000 ljudi. Parter in velika galerija sta bila prepolna gospodov in dam. Veliki del ljudstva, od 1000 do 1500, ki ni mogel dobiti prostora v dvorani, se je zbral na vrtu, kjer so se menjavali govorniki. Tako je na zborovanju bilo do 6000 ljudi. Razpoloženje je bilo živahno. Dame so govornike obšipavale s cvetjem, a narod je z neprestanim aplavdiranjem in vzklikanjem ter medklicij izražal svojo solidarnost z govorniki. Zborovanje je bilo dobro organizirano in je poteklo mirno.«

LJUBA DAVIDOVIČ

je izjavil o ljubljanskem shodu: »Zborovanje je bilo naravnost veličastno. Jaz nikakor nisem mogel kaj takega pričakovati. Čuditi se moram, da je bilo mogoče tako velič. manifestacijo tako hitro organizirati in enako se moram čuditi, da je bilo mogoče zbrati te tisoče. Res, kaj takega morete napraviti samo Vi! Ta vzoren red, to globoko čutenje naroda to navdušenje, in krasen potek zborovanja — res, tega nisem mogel pričakovati! To znate samo Vi, to morete napraviti samo Vi.«

Besedo imata sedaj še dva odločilna faktorja, ki dajeta po navadi točno in jasno sliko tako čitateljem, kakor tudi poslušalcem: Današnje ljubljansko »Jutro« in pa minister Janez Puclj.

Volitve v romunski senat.

Bukarešta, 31. 5. (Izv.) V mestu samem je izid volitev v senat sledeči: Vladna stranka 5372, nacionalci in kmetska stranka 4053, liberalci 2194, protisemitska liga 379, socialisti niso dobili nobenega glasu. Iz vseh volivnih okrajev prihajajo poročila, da je zmagala vladna lista. Ker odloča za razdelitev mandatov v senat navadna večina v okraju, ne bo izvoljen najbrže noben zastopnik opozicije. Prišli bodo v senat samo tisti opozicionalci, ki jim volivni red sam daje to pravo. Volivni red namreč določa, da so poleg izvoljenih zastopnikov člani senata tudi vsi generali, ki so vsaj tri mesece poveljevali na fronti, senatorji, ki so bili že desetkrat izvoljeni, predsedniki narod-

nih skupščin v Sedmograški, Besarabiji in Bukovini in ministri, ki so bili člani vsaj treh kabinetov. Po tem določilu pridejo v senat razni odlični opozicionalci: Julius Manin, Valda, Cica, Popp, Paa Halippa, Jonel Bratianu, Duca, Difescu itd.

Bukarešta, 31. 5. (Izv.) Bivši ministrski predsednik Bratianu ni izvoljen za poslance. V okraju Ilfov, v katerem je Bratianu kandidiral, niso liberalci dobili nobenega mandata.

Bukarešta, 31. 5. (Izv.) Pri volitvah v senat je od 113 senatorjev dobila opozicija samo 5 mest. Vse drugo je dobila vlada. Novoizvoljena poslanska zbornica je sklicana za 25. junij.

—o—

Rimsko vprašanje v italijanskem parlamentu.

Rim, 31. maja. (Izv.) V sobotni seji je senat razpravljal o proračunu pravosodnega ministristva. Ob tej priliki se je senator Soderini dotaknil rimskega vprašanja. Rekel je: Spričo vladne reforme v cerkveni zakonodaji so se mnogi nadjali, da je to začetek reševanja ki je tako pomembno za bodočnost naše domovine. Gotovo je, da se bo to vprašanje prej ali slej rešilo na kak način. Italijanska država ni in ne more biti nego katoliška. — Pravosodni minister Rocco je v svojem odgovoru na izvajanja senatorjev rekel med drugim: V pripravih za reformo cerkvene zakonodaje so nastopila dejstva, ki zahtevajo zrejšega pretresa. Vendar ostane generalni pravec vladne cerkvene politike slej ko prej isti. Italijanski narod je katoliški in si šteje v čast, da ima v svojem ozemlju sedež poglavarja katoliške vere. Senat je zato brez podrobne debate odobril proračun.

Zmaga Labour Party.

London, 31. 5. (Izv.) Pri dopolnilnih volitvah v londonskem predmestju North Hammersmith je bil izvoljen kandidat delavske stranke z večino 3611 glasov. Labour Party je dobila 13.095 glasov (zadnjič 11.466), konservativci 9484 (zadnjič 12.925), liberalci 1974 (pri zadnjih volitvah niso postavili kandidata).

Vse stranke so z napetostjo pričakovale izida teh volitev, ki so se vršile skoro neposredno po splošni stavki. Zlasti konservativci so se nadejali, da bodo te volitve pokazale odločen napredek njihove stranke. Njihovo razočaranje je ravno tako veliko kakor veselje med delavci. Labour Party so na vseh straneh napovedovali poraz. Nekateri so že videli njen razpad, ki naj bi bil posledica zadnje splošne stavke. Dejansko je Labour Party zvišala svojo moč od 46 odstotkov na 53 odstotkov vseh glasov, konservativci pa so izgubili 15 odstotkov.

Izvoljen je delavski zastopnik G. P. Muffitt.

Akcija Davidovičevih demokratov.

Na praznik 8. junija priredi Davidovičev demokratje veliki shod v Osijeku, za katerega se vrše kar najintenzivnejše priprave. Na shodu govore Davidović, Kumanudi in Ribar. 6. junija pa priredi demokratska stranka veliki shod v Dugomestu. — Silni odziv ljubljanskega shoda je navdušil antikorupejske elemente po vseh delih države. Glede napovedanih shodov nam poročajo, da je zlasti agilen kmetski element.

Beleške

△ Narod je tudi dokazal... »Slobodna tribuna« piše: »Ker radikali proti opoziciji nimajo boljšega materiala, kot so njihove interpelacije, je to samo najboljši dokaz, da se bivšim ministrom opozicije ne more ničesar očitati glede korupcije. Te interpelacije kažejo najbolje, s kako smešnimi napadi so hoteli oslabiti vtis, ki ga je dobila javnost z ozirom na interpelacije opozicije glede posredovalnih afer Rade Pašića. Javnost danes ne naseda več in ona je popolnoma prepričana o tem, kje se nahajajo korupcionisti in se ne da z raznimi pretvezami zavesti na krivo pot.« — To je povsem točno in to je dokazal nedeljski ljubljanski shod, o katerem mora tudi »Nar. Dnevnik« poročati, da je bila udeležba rekordna in razpoloženje zborovalcev na višku. Glavna naloga javnosti bo sedaj da poišče človeka, ki bo to dopovedal še gospodu Janezu Puclju in Gregorju Zerjavu in prirediteljem sokol. telovadbe ljubljanskih zmagovalcev zadnje nedelje ob pol 11. v Ljubljani.

△ Še mrtvi za Pribičevića. Pribičevićeva glasila poročajo o silnih uspehih njegovih shodov. V belovarski županiji pravijo, da ga je poslušalo preko 20.000 ljudi. V Bršljanici pravijo, da je bilo 3.500 ljudi. Celotni okraj »otroci v zibelki in starčki in bolniki na smrtnih posteljah pa ima komaj polovico toliko prebivalcev! Izračunali so, da bi morali vstati iz grobov vsi že po večkrat prekopani, k temu bi pridejali vse precej številno spremstvo, in še bi bilo število komaj približno resnično. Ko bi vsaj bili tako odkriti kot Crnogorec, ki je dejal, da jih je z Rusi vred nad 120 milijonov! — Zato se tudi ne čudimo »Jutru«, če vidi le »nekaže« sto manifestantov proti korupciji v Ljubljani.

△ Vsak po svoje... Pribičevićeva zagrebaška »Riječ« pravi: Korupcija! le mirno spij! »Jutro« je zapisalo: Naprednjaki — somišljeniki! V zadnjem trenutku vas svarimo pred protikorupejskim shodom! Samostojni kmetje — pardon! — republikanci — pardon! monarhisti — pardon! radičevi — pardon! kaj so, nam bo povedal Janez Puclj po nekaj prestanih krizah! — so v nedeljo razdeljevali liste, da ne na shod in »drukano« interpelacijo proti dr. Korošcu, katero so zborovalci odklanjali z ironično gesto: »Smo jo že davno bralici! Mi pa pravimo: Res škoda, da ni govoril na tem shodu tudi naš dični Janez Puclj kakor lepe besede o lažnivi politiki, kakor je v Celju...«

△ G. Pašić kot Evropejec. Na svojem shodu v Klanju je g. St. Radić pripovedoval, kako se je g. Pašić na neki ministrski seji protivil uvedbi enotnega občinskega zakona za celo državo, češ potem bi lahko tudi Svabi postali občinski načelniki. O Svabih je g. Pašić bil tega mnenja, da bi jih leta 1918. morali pregnati ali pa poklati. Nato pa je rekel g. Radić (tako je pripovedoval na shodu): Gospod predsednik, gospodje ministri! Če bi bili vi to poskusili, bi naše države ne bilo in niti naj bi je ne bilo. Država, ki bi pregnala ali poklala stotisoče svojih državljanov samo zato, ker so druge narodnosti, taka država ne spada v Evropo. — To je g. Radić vsekakor dobro povedal.

△ Častilci slovenstva. »Jutro«, ki se zgraža, češ da nismo slavili zmage Slovencev v Lyonu, piše 18. t. m. v brzovajnem poročilu iz Beograda, da se je »Ljuba Jovanović izkazal za neodrešenega politika«. Mi smo dolgo premišljevali, kaj naj bi to pomenilo, dokler nam ni nekdo pojasnil, da »Jutro« najbrž misli, da je g. Ljuba Jovanović jud ali musliman ali pa celo pojan, kajti kristjani so vsi odrešeni. Sploh v »Jutru« tako zelo častijo slovenstvo, da slovenski jezik mrcvariijo kakor pes podgano. Še celo sklanjajo ne več imen po slovensko, kakor se vsak lahko prepriča n. pr. iz 120. številke »Jutra«. Ali imajo ti ljudje potem še kaj pravice govoriti o slovenstvu?

+ Kitajske nožice. Republikanska vlada v Pekingju je ostro nastopila zoper starinsko navado pokvečiti ženske noge. Vse ženske s pokvečenimi nogama plačajo mesečni davek v znesku treh dolarjev. Misli se, da bo ta odredba najbolj zalegla radi znane kitajske skoposti.

+ Sovjetske kazni. Pred dnevi se je vršila v Tiflisu obravnava proti generalu Zoryu, ki je vodil proti sovjetsko vstajo v Dagestaru v letu 1923. Pod obtožbo so bili še 4 častniki in 27 vojakov. General in 11 vojakov je bilo obsodjenih na smrt, ki se je takoj izvršila. Isto sodišče je obsodilo na smrt stotnika Cudašova in 8 častnikov radi vstaje v Gruziji.

—o—

Angleški poslanci imajo 400 funtov letne plače, to je 109.000 Din. Lani je bilo 128 poslancev, kateri so to plačo odklonili.

Kaj se godi doma

Tragičen dogodek med rudarji v Franciji.

Iz Bruayja na Francoskem nam poročajo: Slovensko naselbino v Bruay je do dna duše pretresel strahoten dogodek. Rudar Kirn Feliks, rodom iz Trbovelj, je na večer dne 25. maja ustrelil svojo ženo Marijo, roj. Lipovšek iz Slivnice, in nato še samega sebe ter zapustil negotovi usodi štiri nedoraste otroke. Ženo in sebe je zadel naravnost v srce. Žena je bila takoj mrtva, mož sam pa je še približno 20 minut po strelu kazal znake življenja.

Kirn se je dalj časa pred usodnim dnevom obnašal čudno; kratko prej je zapustil družino in se po več dnevih odsotnosti zopet vrnil. Po vrnitvi je bil silno vznemirljen. Žena in otroci so s težko skrbjo pričakovali, kaj se bo zgodilo. Gotovo je, da je Kirn duševno silno trpel in izvršil svoje zlo dejanje v zmedenosti. Zadnje trenutke je še s solznimi očmi objemal otroke in jih poljuboval. Tako se je od njih poslovil in potem se je v hipu odigrala žalostna igra, ki je pri vseh izseljencih vzbudila globoko žalost in sočustvovanje z nesrečno družino in ubogimi otroci sirotami. Kirna in ženo smo dne 27. maja pokopali v skupen grob ob veliki udeležbi ljudstva. Bog bodi nesrečnim starišema milostljiv!

Kirn in njegova družina je žrtev naših socialnih razmer. Domovina množicam ne da kruha. Poljila jih izven svojih mej, kjer jih prepušča samim sebi, brez vsake opore. Nič čudnega ni, da posamezniki v zapuščenosti propadajo in da se pred nami pojavijo dejanja, ki nam vsled strahotnosti ustavijo kri v žilah.

Težka nesreča na poti v Kamniško Bistrico.

Porušil se je most. — Dve osebi težko, štiri pa lahko ranjene.

Od rime sem se pritožujejo turisti, da so mostiči na poti v Kamniško Bistrico v skrajno slabem stanju. Že most pod Galerijami ne odgovarja sigurnosti, ki bi jo moral imeti v očigled velikemu turistovskemu prometu po tej poti. Dogodi se lahko, da se zbere na tem mostiču več oseb naenkrat radi izredno lepega pogleda na deročo zelenomodro Bistrico in nesreča je neizogibna. Most pred Kapišem je bil že dolgo časa zelo slabo zavarovan in tudi trhel. Kolikor nam je znano, je za popravilo tega mostu že zdavnaj naprosilo SPD Mestno korporacijo v Kamniku, da ga popravi. Pot in mostičje v Kamniško Bistrico vzdržuje namreč Mestna korporacija v Kamniku. V najslabšem stanju pa je bil zadnji čas najdaljši most na tej poti, kar je postalo usodepolno za sobotne izletnike iz Ljubljane. Z večernim vlakom je prišla v Kamnik večja družba izletnikov in turistov iz Ljubljane. Ker je bil lep večer, so se izletniki napotili naravnost v Kamniško Bistrico. Družba je vesela prispela do brvi pred Kapišarjem. Spretnji so svetili. Večji del turistov je že bilo čez most. Ko pa pride skupina obstoječa iz štirih gospodičen in dveh gospodov na brv, se je ta vsa trhla in omajana zrušila pod njimi in vsi razen enega so zleteli v 6 m globoko strugo. Tramovje in deske brvi so pa telebnile na nje. En gospod je obvisel med tramovjem z glavo navzdol. Ganiti se ni upal, ker se je bal, da bi s premikanjem ne porušil še zadnjih ostankov brvi na svoje v brezdnu ležeče tovariše. Od padlih sta se težko ponesrečila en gospod in ena gospodična.

Ostali trije odnosno štirje so dobili le lažje praske. S težko mujo so potegnili oba ponesrečenca do bližnje hiše, kjer so jih obvezali. Nato so spravili oba v Kamniško Bistrico in od tukaj drugo jutro v Kamnik. Tu je ponesrečencema nudil prvo izdatno pomoč dr. Dereani, na kar se je družba včeraj vrnila v Ljubljano.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Moj prvi polet.

Dunaj, maja.

Odkar je poletel celo stari zvezni predsednik Hainisch tja do Semmeringa in v Gradišče, me je bilo resnično sram, da me štejejo še med one, ki niso še nikoli videli tega sveta iz ptičje perspektive. Kadar je brečnalo letalo preko našega mesta sem otožno zrl za njim in čakal trenutka, ko mi bo sreča naklonjena. No, razmere so nanesele, da sem se, preje kot sem se mogel nadejati, odpeljal po prašni cesti proti Aspernu, kjer je dunajski zračni pristan. Od tam imaš zračne zveze proti zapadu, severu in vzhodu, le proti bližnjemu jugu zeva še vrzel in čaka izpolnitve. Menda je naša usoda, da smo povsod zadnji. Vožnja v Aspern ne nudi ničesar zanimivega in vesel si, ko zagledaš hangarje.

Ko sem stopil na letališče, je bila družba, ki je istotako imela namen poleteti, že zbrana. Ravno je pristalo v elegantnem loču veliko motorotorno letalo tipa Junkers. Srce tehnika mora poskočiti, ko vidi to lepo konstrukcijo, ki je novejšega izvora, a se naslanja povsem na starejši enomotorni tip. Letalo, v katerem je prostora za deset potnikov, je enokrovnik zgrajen ves iz duraluminija; ni samo tehnično popolno in do zadnje podrobnosti dovršeno, tudi v obliki in linij tvori zaokroženo in harmonično enoto. Ta letala so si osvojila polovico sveta od Južne Amerike pa tja do Rusije

Brezuspešno iskanje dr. Lubca.

Poročilo rešilne ekspedicije T. K. Skala.

Pogrešani dr. Lubec se je odpravil v petek popoldne pred binkoštnimi prazniki v Julijske alpe. Po poročilih se je napotil čez sedlo Vršič na okoliško pogorje. Ker se s ture ni vrnil in ker tudi vesti o njegovi internaciji od strani Italijanov niso bile točne, se je v petek popoldne odpravila rešilna ekspedicija T. K. Skala iz Ljubljane, obstoječa iz osem članov, da ga poišče. V koči na Gozdu se je zvečer pridružil še pet članov jeseniške Skale. Skupno so nato v soboto zjutraj odšli do zgornje »Erjavčeve koče« in nato po dva in dva preiskali vsa okoliška pota. Ker dr. Lubec kot starejši umerjeni turist ni iskal posebnih in težjih variant, so se omejili v glavnem le na markirana pota in njih najbližje okolice.

Po informacijah je bilo znano, da je šel dr. Lubec skozi »Klin«, kjer ga je videl v petek zvečer nek pastir. Prenočil je verjetno v koči na »Gozdu«, od koder so ga videli italijanski vojaki z Vršiča prihajati navzgor. Koča na »Gozdu« je bila tisti dan še neoskrbovana. Našla se je pa ubita šipa poleg vrat na verandi, kar potrjuje sumnja, da je pogrešanec v tej koči prenočil. Na Vršiču, kjer je bilo že prej vlomljeno, je bil najden izvod četrtkovega »Jutra«. Morda ga je pogrešanec tam pustil. Teren okoli Vršiča so že v četrtke preiskali kranjskogorski turisti domačini; vendar zaman. V soboto zjutraj se je napotila ekspedicija v mali fronti po vojaški poti in stezah proti »Erjavčevi koči«. Pregledala je okolico okrog koče in grapo vzhodno od nje. Na nobenem kraju ni bilo mogoče dobiti prave sledi o pogrešancu. Nato so se odpravili zopet po dva in dva pregledat sledeče poti: Prisojnik do okna (nemška smer, slovenska smer) do 2200 metrov, Mojstrovka, zgornja pot do Vel. Dnine, srednja in spodnja pot do pod Vel. Dnine, Zapadne, Trento, staro in vojaško pot iz Trente na Vršič, čez Rupe na Sleme, skozi Sleme in Grlo v Planico, ter skozi Malo Pišnico v Kranjsko goro.

Zvečer se je nato sestavil točen zapisnik vseh partij: Prisojnik. Nemška smer: Verjetno je, da že prvega daljšega plazu na zahodni strani jugozapadnega grebena ni pasiral, ker je prestrm. Videla sta sledi kranjskogorcev Ojcla in Klobutarja. Pot sta nadaljevala do okna in sta pregledala z roba še ves teren na severno stran če bi morebiti tam zdrčal. Nato sta krenila nazaj do odcepa. — Slovenska smer: Po slovenski poti sta videla stopinje le po prvem snežišču (en teden sledi ne morejo trajati, torej ne od pogrešanca). Sneg je bil trd in sta stopinje sekala (sneženi previsi, zelo strma snežišča, padali kamni, plazovi niso šli). Pasirala sta vsa snežišča, do pod sten, kjer se začne veliki zleb (2200 m), ki drži do vrha Prisojnika. Snežišča so zelo strma in dolga ter ni verjetno, da je prišel čeznja. Poznali so se sledovi velikih plazov, ki so šli v binkoštnih praznikih; sneg je bil razrahljan. Možno, da ga je vzel tak širok plaz. Če je šel pogrešanec po nemški smeri, je prišel k večjemu do prvega ali drugega snežišča, do Okna najbrže ni prišel. Po Slovenski poti pa k večjemu do drugega snežišča, seveda če je prekoračil rob; to je bilo odvisno od snežnih razmer.

2. Mojstrovka: Ker je že prvo snežišče prestrmo, je dvomljivo, da ga je pogrešanec prekorčal. Sledi ni bilo nobenih: še one od binkoštnih izletnikov so izginile. Na Mojstrovki skoro gotovo ni bil, ker v knjigi ni podpisan, torej ture ni nadaljeval. Popoldne je ta partija preiskala še ves plaz pod jugozapadnim grebenom Prisojnika in vse obronke snežišč pod Prisojnikovim Oknom od kote 1724 do 1611 na vzhodni strani. Našli niso nikjer sledi.

3. Pot čez Rupe: Do sedelčka sev. Mojstrovke so bile stopnje gori in doli. Tik pred vrhom pa so nevale. Od sedla do kaverne je bila sled proti slemenu (od Ojcla). V plazovih pod Rupami ni bilo nič. Čez pot so leteli samo kamni; novih plazov ni bilo. Na slemenu se je partija razdelila,

in priznati se mora, da jim danes ni para. Ko je pred kratkim Junkersova tovarna prišla v stiske — baje radi sporov z delavstvom — se se je pričela po vsej Nemčiji živahna agitacija za njeno sanacijo; Nemci se zavedajo ogromne reklame, ki jim delajo ti kovinski pliči, kjerkoli se pojavijo.

Prvi, ki je pristopil k letalu je bil seveda — carinik.

Nismo mogli dolgo občudovati »Junkersa« kajti malo v stran nas je že čakalo naše letalo, izdelek slavne tovarne Fokker, ličen enokrovnik z masivnim trupom, nad katerim se razprostirata ogromni krili. Dočim so imela stara letala vse polno žic, ki so podpirale peruti, je bil Fokker med prvimi, ki so zgradili letala s krili, ki so po svoji konstrukciji tako trdna, da je vsaka zunanja ojačava odvečna. Da je bila to prava pot, je pokazala izkušnja. Tudi naše letalo je bilo povsem moderno opremljeno. V trupu se nahajala kajuta za štiri potnike, odspredaj motor z vijakom in bolj odzadaj shramba za prtljago ter sedeža za dva pilota. V kajuti so trije oblaginjeni sedeži in še pleten stol za četrtega potnika, poleg tega se nahajala v njej tudi ura in višinomer. Razgled skozi okna je navdol popolnoma neoviran, ker so krila pritrjena nad trupom.

Komaj sedemo, že prične motor delovati in letalo utripnje ritmično pod udari batov. — Polagoma pridemo v tek. Vijak udarja v blaznih vrtilnih po zraku in vedno hitreje in hitreje drvimno preko zelene brazde. Po sunkih so

dva sta šla čez Sleme na Planico, dva pa po robu do Grla in po Mali Pišnici. Sledov nikjer.

4. Srednja pot do Velike Dnine: (Do razpotja pod Mojstrovko isto kot pod 1.) Pot proti Veliki Dnini je pregledala dvojica in ni našla nobenega sledu. Preiskala je pod Travnikom plazove in zlebove, ki odpadajo z Dnine. Malo verjetno je, da bi hodil človek sam tri ure po takem snegu.

5. Spodnja pot do Velike Dnine: Dvojica je pregledala začetek poti in vse pobočje pod njim, ter nadaljevala pot do Trentske planine. Najti ni bilo nobenih sledi ne po zlebovih ne po gozdu. Nadaljevala sta pot v Trento in povpraševala pri domačinih in italijanskih vojaki. Na carinarnici v Trenti sta se javila s pismenim naročilom italijanskega gen. konzula v Ljubljani, da naj takoj brzojavno obvesti italj. oblasti, če najdejo pogrešanca. Nato sta še pregledala staro in vojaško pot na Vršič. Nikjer ni bilo mogoče zaslediti ničesar. V nedeljo se je podal večji oddelek ekspedicije v Trento in od tam čez sedlo Luknja v Vrata, ki ist-tako ni dobil nikakih sledov.

Kje bi se zamčel pogrešanec nahajati, na to ne more danes nihče odgovoriti, ker je prevelika možnost ponesrečenja po padajočih kamenjih, plazovih in vseh takozvanih subjektivnih nevarnostih, ki izvirajo iz človeka samega.

Rešilna ekspedicija T. K. »Skala«, v Ljubljani, 31. maja 1926.

Vsa čast Skalašem, ki so zopet dokazali, kako visoko etično pojmovanje in človekoljubna požrtvovalnost se družijo v njih s fizično podgotovljenostjo in pogumom!

Razne nesreče v Mariboru.

Nesreče pri nedeljski motociklistični in kolesarski dirki na Teznu žal niso izostale. Znani dirkač g. Bepo Bauman je padel s svojim motociklom med dirko v ostrem zavoju. Tik za njim je vozil v najhitrejšem tempu Zagrebčan Štabon s težkim »Zenith« strojem. Ker se ni bilo mogoče umakniti, je zavozil preko ležečega Baumana ter mu poškodoval desno nogo. — Drugemu dirkaču g. Schröderju je priletel med vožnjo kamenček v oko ter ga poškodoval tako, da je moral dirkanje opustiti. — Kolesarju Herbertu Bročiču je med dirko postalo slabo in se je nezavesten zgrudil s kolesa. — Med dirkanjem sta se poškodovala tudi kolesarja Janez Uhl in Franc Kneht, ki sta padla s kolesa. — Čudna nezgoda je zadela 20 letno Emilijo Potočnik, ki je bila zaposlena pri neki okrepčevalnici: sifonska steklenica je eksplodirala in stekleni drobec so jo zadeli v zapesti ter se zarezali globoko v meso, da je bila poškodovana tudi žila odvodnica. — Rešilni oddelek je nudil vsem poškodovancem pomoč na licu mesta. — Pri zidanju nove občinske hiše v Smetanovi ulici zaposleni zidar Franc Böschl je padel z odra ter dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico. — V tovarni Derwuschek v Laftersbergu se je ponesrečil delavec Stepan Kolarič. Ko je vzdigoval breme, je bruhnil kri vsled počenja žile. Prepeljal je bil v bolnico. — Mesar pri Tavčarju Anton Leonhardsberger se je vrezal v nožem v levo roko ter si zadal globoko, 5 cm dolgo rano. Rešilni oddelek ga je obvezal.

Strelna ubila mater in sinčka.

Huda nevihta je zadivila v petek popoldne med 6. in 7. uro nad trebelško župnijo na Dolenskem. Toče nas je Bog obvaroval, strelna pa je prizadela rodbino Antona Debeveca iz Čužnje vasi veliko nesrečo in žalost. 40 let stara hišna gospodinja in mati Ivana se je v času, ko se je nevihta bližala, vračala ravno iz vinograda. Za roko je peljala 3 letnega sinčka Ivančka. Ko sta prišla do bližnje zidanice, je kar v suhem strahovito zagrmelo, strelna je udarila v nesrečno mater z otrokom in ubila oba. Ker je bila uboga mati v blagoslovljenem stanju, je ta nesreča zahtevala kar 3 žrtve naenkrat. Težko obiskani družini naše iskreno sožalje. Pokojni materi pa naj Vsemogočni dodeli večni mir in pokoj! Bila je dobra, krščanska žena.

Hrvatski otroci na Bledu.

Okrog 80 učencev osnovne šole v Bogovičevi ulici v Zagrebu z učitelji in pevskim zborom pride te dni na Bled. V Ljubljano pridejo 3. t. m. ob 9.57. Iz Ljubljane se ob 11.40 odpeljejo preko Jesenic na Dobravo, si ogledajo Vintgar in odidejo zvečer na Bled. V petek 9.46 se odpeljejo v Bohinjsko Bistrico, kjer si bodo ogledali tudi slap Savice. Ob 17.35 se vrnejo na Bled; zvečer koncert v dvorani hotela na gradu. V soboto se ob 8.46 odpeljejo v Ljubljano in odtod ob 17.15 nazaj v Zagreb.

ORGANIZACIJA Z 2 ODBOROMA IN 3 GERENTLI.

Občni zbor invalidov, ki je bil napovedan za preteklo nedeljo, je mariborski policijski komisariat prepovedal, ker se je bilo bati izgrediv, invalidska organizacija v Mariboru ima zdaj 2 odbora in 3 gerente! Preteklo nedeljo bi moral biti izvoljen tretji odbor. Na občni zbor je prišlo precej invalidov z dežele, tudi delegati iz Celja in Ljubljane, pa seveda brez uspeha.

POSKUSEN SAMOMOR IN STANOVANJSKA KRIZA.

Stanovanjska kriza, ki je zahtevala že toliko in toliko žrtev, beleži v svoji kroniki zopet nov slučaj. Mitničar Anton Komar v Ljubljani je opazil v veži hiše šte. 62 na Dunajski cesti neko žensko, ki je izpila iz male stekleničice neko tekočino, omahnila in padla. Poklical je takoj telefonično rešilno postajo, ki je prepeljala ženo v bolnico, kjer so ji izprali želodec in so jo rešili. V bolnici je povedala nesrečna žena, da ima moža vpkojenca in pa tri nedoletne otroke in bi morala biti deložirana, ker ji je gospodar odpovedal stanovanje. Ženo so prepeljali nato domov in bo ostalo zastrupljenje brez nadaljnjih posledic.

ARETACIJA SARAJEVSKIH KOMUNISTOV.

Policija je aretirala v Sarajevu tri komuniste in sicer Milutinoviča, Paviča in Skoriča, ker so ob priliki proslave dvajsetletnice štrajka v Sarajevu razdeljevali letake, kakor trdi policija, prepovedane vsebine. Državno pravdnštvo je aretirance do obtožbe izpustilo. Posebno nevarni torej ti komunisti ne bodo.

IZKORISČANJE DELAVSTVA.

Delavska zbornica v Sarajevu je ugotovila, da pekovski delavci delajo v več slučajih 16 ur dnevno in da se pri tem delu uporabljajo mladina pod 16 letom. Nadalje je zbornica ugotovila, da njihovi prejemki nikakor ne odgovarjajo njihovu delu. Zbornica pripravlja interpelacijo na ministra za socialno politiko, od katerega bo zahtevala, da brezobzirno postopa proti izkoriščevalcem.

DRŽAVA GRADI STANOVANJSKE HIŠE.

Direkcija šum v Zagrebu je v dvorani visoke tehnične šole v Zagrebu razstavila projekt zgradbe stanovanjskih hiš za svoje uradnike. Redek slučaj v naši zgodovini.

POVODNI V VOJVODINI.

Silno deževje ni prizaneslo tudi Vojvodini. Poleg poplav v Srbiji je zlasti prizadeta vas Veliko središče v Vojvodini, kjer se je utrgal oblak, porušil 20 hiš in poplavlil okrog 2000 orlov polja in travnikov. Do sedaj so znane 4 človeške žrtve. Škoda še ni ugotovljena.

ARETACIJA NEVARNEGA VLOMILCA.

V nedeljo je aretirala policija nevarnega pohajča in tatu dvajsetletnega Ivana Poljanca, doma iz Sevnice ob Savi. Pri njem so našli precej denarja in pa zlato ameriansko žepno uro z monogramom F. K. in več drugih dragocenosti. Tudi ti predmeti se lahko ogledajo na ljubljanski policiji.

NESREČA Z GRANATO.

V Kiševu pri Beogradu je eksplodirala granata in ubila orožnika Nikodema Trajkoviča in Vapča Jovanoviča.

Na Stadionu bo dne 27. junija orlovska prireditel!

tonih ritmičnih motorja — obrat za obratom — utrip za utripom...

Prešine me misel: »Kaj, ko bi se sedaj kaj skvarilo in bi treščili iz naše višine?« — Smešno. — Ime Fokker mi je najboljši pokor za solidnost in sigurnost našega aviona. Saj je Fokker eden izmed očetov modernega letala. Danes ni junak, kdor sede v letalo — statistika dokaže, da je promet po zraku relativno bolj varen kot železnica. Junaki so bili oni, ki so v početku letalstva tvegali svoje življenje za napredek. In spominim se Lilienthala, očeta dinamičnega poleta, ki se je ubil v svojih najboljših letih, in njegovih srečnejših tovarisev Wrighta, Blériota in še drugih. To so bili res junaki sodobne tehnike!

Kako čudno stališče zavzema naša javnost napram tehniki. V začetku je vsaka nova ideja le tarča za zasmehovanje in slabe dovčipe. Komaj pa se obnese, postane vsakdanja potreba in nekaj tako samobesbi umevnega, da gre vsak brez vsakega večjega interesa preko nje. Le malokdo se zaveda, koliko truda in energije, koliko žrtev nosi vse to v sebi in malokdo zna ceniti, dejstvo je, da je pri naših strojih, bodisi pri lokomotivah ali avtomobilih in letalih vsak vijak problem zase. Ta miselnost odseva tudi iz dejstva, da imajo inženjerji menda najmanjši spomeniki. In vendar ne more danes nikdo tajiti, da je tehnika ne samo civilizatorična ampak tudi velika kulturna čizenica.

Pod nami drčijo dimniki in tovarne ena-

Dnevne novice

★ **Novi rektor in novi dekani na ljubljanski univerzi.** Za prihodnje šolsko leto je izvolil univerzitetni svet za rektorja profesorja teološke fakultete g. dr. teol. in fil. Franca Lukmana. Fakultete so si izvolile dekane takole: filozofska g. dr. Franca Ramovša, tehnična g. inž. Josipa Kropača, medicinska g. dr. Alfreda Šerka, teološka g. dr. Aleša Ušeničnika.

★ **Odprtje Mikošičevega spomenika v Ljubotermu** se vrši na slovesen način 1. avgusta. Natančneje vsopred se objavi pozneje. Skušalo se bo doseči znižanje voznine na železnicah in posebne vlake od Ormoža do Ljubotermu. — Razna društva in korporacije se naprošajo, naj ta dan ne prirejajo večjih prireditvev.

★ **Ing. Janko Hainricharja**, o kojega smrti smo poročali, pokopljejo danes v divni vasi, ki jo je tako ljubil naš Krek, v Seloš nad Škofjo Loko. Pokojni je bil zelo simpatičen splošno čislani mož. Naj mu sveti večna luč, mladi ženi pa naše sožalje!

★ **Industrijskim podjetjem.** Ministrstvo trgovine in industrije, Odsek za promet potnikov in turistov v Beogradu potrebuje za propagando tujkega prometa potom prospektov, brošur in časopisnih člankov tudi slike Medtem ko ima oddelek pokrajinskih slik že dovolj na razpolago, potrebuje nujno slike domačih industrijskih podjetij in zato prosi potom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo naša industrijska podjetja, da mu pošljejo o svojih napravah vse slike, ki bi mogle incresimirati tuje po možnosti v več izvodih. Slikam se naj doda kratka legenda z navedbo leta osnovanja, kapacitete, predmeta produkcije, število delavcev in države, v katero uvažajo svoje proizvode.

Trgovski semenj v Bruslju se vrši leta 1927 aprila meseca.

★ **Redukcija privatnih uradnikov.** Osijeska tvrdka Mac Daniel, elektrotehnično podjetje, je odpustila naenkrat 17 svojih uradnikov.

★ **Romunski novinarji pri nas.** Avgusta meseca poseti našo državo večje število romunskih novinarjev. Svoj prihod so prijavili tudi mestu Splitu.

★ **Angleži na Jadranu.** Za mesec junij sta prijavili svoj obisk naši obali dve večji angleški skupini. Prva dospe v Split 6. junija, obstoječa iz 600 oseb, druga pa nekoliko dni kasneje.

★ **Prodaja podružnice Hrv. štamp. zavoda.** Hrvatski »štamparski zavod« je prodal svojo podružnico v Osijeku z vsem inventarjem, hišo in dvema knjižnicama dosedanjemu ravnatelju Andriji Krbaveu in komercialnemu direktorju Šimi Pavloviču. Pri prodaji je posredoval Juraj Demetrovič.

★ **Izmenjava tračnic v Bosni.** Sarajevska direkcija drž. železnice je dobila večjo količino tračnic, ki naj zamenjajo stare. V prvi vrsti se bodo zamenjale tračnice na progi Mostar—Konjice, kjer je zaradi slabih tračnic bila vožnja naravnost opasna. Z zamenjavo tračnic upajo, da se bo pospešil promet in zavarovala varnost potnikov in blaga.

Letne novosti iz češkega in angleškega suknja, pralne obleke, listre itd. za gospode, **še vedno** dečke in otroke, kupite najceneje in najboljše v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2

Konfekcijska tovarna
Fran Derenda & Cie., Ljubljana
Oglejte si našo veliko izbiro.

indvajsetega okraja. Vse je kakor igračka, rezervuarji plinarne so liki piskrčki in po belih progah — cestah drči miniaturne tramvaji. — Dobro razločujem železniške proge in čudovito nežni se zdijo velikanski mostovi preko Donave. Pogled sega daleč proti Češki in pa Madžarski ter preko Dunajskega lesa do visokih Alp.

Pri Nussdorfu združimo preko Donave in sledimo nato »Kanaluc«. Na desni se razprostira floris nekdanje cesarske prestolice. Vse se vidi natanko in razločno: Ring, Kärntnerica, Rotenturmica, Graben, dvor in Stefan.

Kako komični so ljudje pod nami! Kar ošaben postanem, ko gledam te pičice, ki se plazijo po zemskem prahu.

Zal! Sedaj krenemo preko Pratra proti letališču. Riesenrad — rotunda — zopet Donava — stara njena struga z nešteti jadrnicami in že me Aspersnik hangerji opozorijo, da se bliža naš polet koncu.

Ravno se dviga francosko letalo k poletu v Budimpešto, mi ja drčimo navzdol. Vsa čast našemu pilotu! Krasno smo pristali in le lahki sunek nas je spomnil, da smo spet v obljemu matere zemlje.

Se nekaj sekund hitimo preko letališča, potem pa stojimo na tleh nepremično — storil je svojo dolžnost.

Vozim se proti Dunaju in zavedam se, da stejejo ravnokar pretekli trenutki med najlepše mojega življenja. Da bi se le kmalu spet ponovili!

Z.—t.

★ **Zborovanje jugoslovanske zveze treznosti.** Jugoslovanska zveza treznosti bo imela svoje redno letno zborovanje letos v Skoplju in sicer 20. in 21. junija. Zborovalci prirede izlet na Kosovo polje in druge zgodovinsko znamenite kraje.

★ **Zagrebaške vseučiliške afeze pred sodiščem.** Dne 29. maja se je vršila pred zagrebaškim senatom razprava v tožbi bivšega vseučiliškega profesorja na zagrebaški modroslovni fakulteti dr. Vodnika proti vseučiliškemu profesorju dr. Verniču zaradi razžaljenja časti. Dr. Vernič je očitel dr. Vodniku, da je zastrupil razmere na fakulteti, da je spletakaril proti svojim kolegom in da si je dovolil nemoralne odnose nasproti svojim učencem. Na razpravi je dr. Vernič nastopil dokaz resnice. Govoril je nad štiri ure. Iz njegovega govora posnemamo po zagrebaških listih: Akademski senat se je že 15. junija 1924 pečal z afero dr. Vodnika in sklenil, da se dr. Vodnik odstavi. Toda že naslednji dan, to je 16. junija, je dospele brzojavka takratnega prosvetnega ministra Pribečevića, ki je senatov sklep razveljavil. Senat je nato dr. Vodniku izdal potrdilo da ostane v svoji službi. Iz tega je razvidno, da je znal dr. Vodnik svoje kolege ostrašiti. Končno veljavno je bil dr. Vodnik vpokojen šele z odlokom ministra dr. Korošca. — Razprava se je morala zaradi pozne ure prekiniti ter se je nadaljevala v ponedeljek.

★ **Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENSKE TOPLICE** (38° C), postaja Straža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšna kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penzionu. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

POBOZNOST NA ČAST PRESV. SRCU V CERKVI SV. JOŽEFA.

Ves mesec junij bo vsak dan v cerkvi sv. Jožefa:

zjutraj ob 6 sv. maša z blagoslovom na čast presv. Srcu;

zvečer pa ob pol 8.

Kratek govor in litanije presv. Srca.

Govori bodo o Kristusu Kralju veselstva.

Dne 6. junija bo v Cerknici celodnevna prireditev Vrhniškega orlovskega okrožja.

Javna zahvala.

Pokrajinski odbor Jugoslovanske Maticе v Ljubljani se najiskrenejše zahvaljuje vsem onim faktorjem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je nedeljska manifestacija ljubljanske mladine tako sijajno uspela.

Ta zahvala velja predvsem naši mladini, učencem vseh ljubljanskih osnovnih in meščanskih šol, dalje gojenkam in gojencem ljubljanskih srednješolskih in strokovnih zavodov. S svojim nastopom je mladina na najsijajnejši način pokazala svojo neizmerno ljubezen do naših trpečih bratov in sester. A zahvaljujemo se vsem, ki so se udeležili sprejema, pa tudi onim, ki so svoje znanje in spretnost pokazali na vseh treh vršičah se akademskih.

Naša zahvala velja tudi celokupnemu učiteljskemu in proforskemu zboru ljubljanskih šol za pomoč in dosedanje podporo.

V naših srcih ostane nedeljski nastop ljubljanske mladine neizbrisno zapisan in z iskreno hvaležnostjo se ga bodo spominjali tudi vsi oni, katerim je bil v prvi vrsti namenjen. Zato, še enkrat najiskrenejša hvala!

Jugoslovanska Matica.

Mladinski dan. Jugoslovanska Matica naproša ob enem vse p. n. gospode, ki so fotografirali nedeljski mladinski obhod po mestu, da ji blagovoliijo event. tudi proti plačilu poslati po eno sliko vsakega posnetka. Slike naj se oddajo ali pošljejo v Maticino pisarno, Šelenburgova ulica 7-II.

Ljubljana

○ **Sestanek članov ljubljanske sekcije JNU** se vrši danes, v torek ob pol 4 popoldne v damski sobi kavarne Emona. Poroča g. tovariš Virant o zadnji seji centralne uprave.

○ **Trije prositi dnevi** so 27., 28. in 29. junija. Dne 27. je na Stadionu orlovski nastop ob pol štirih popoldne.

○ **Pevski zbor Glasbene Maticе.** Danes v torek 1. junija ob pol sedmih skupna vaja mešanega zbora za oratorij. Smo pred koncertom, zato brezpogojna točnost! — Odbor.

○ **Krekova prosveta »Zveza delavcev«** priredi živalni tečaj. Članice prosimo, naj se zgledajo danes 1. junija od 7—9 zvečer v Alojzjevišču na Poljanski cesti št. 4.

○ **Štiridesetletnice poroke** praznujeta dne 3. t. m. v Mostah g. Jernej Jerns, železniški upokojenec, in njegova soproga Amalija roj. Dolens.

○ **Kopališka sezija.** Pred durmi imamo čas kopanja in oživila bodo zopet obrežja Save, Ljubljanice in Gradaščice tam na Pasjem brodu. Prvi kopalec so že pri svojem športu.

Času primerno bo tudi letos policija objavila prostore, na katerih je kopanje radi prevelike nevarnosti sploh prepovedano. Posebno razupita je pri nas takozvana »Spicač«, ki bo za časa kopanja pod stalnim policijskim nadzorom. In res so že predvčerajšnjem zasačili predrznega kopalca, ki se je kopal na tem prostoru. Policija je tega predrzneža poučila in posvarila. Toda vnaprej bo kopanje na tem mestu, ki je skrajno nevaren, tudi primerno kaznovano.

○ **Ponesrečen športnik.** Med tekmo nogometašev SK Rapid v Liriji se je ponesrečil nogometaš Albin Balin, uradniški praktikant iz Maribora. Balin si je zlomil pri padcu levo roko in so ga prepeljali z rešilnim vozom v ljubljansko bolnico.

○ **Nedeljska sokolska telovadba.** Ob pol 11. v nedeljo je priredil Sokol v Ljubljani na letnem telovadišču nastop lyonske vrste. »Narode« piše, da je bila prireditev »še dokaj dobro obiskana«. Mi smo pa iz sokolskih vrst in sicer ravno iz lyonske vrste zvedeli, da je vlado ravno radi tega »še dokaj dobrega obiskanja« med Sokoli silno ogorčenje in so padali izrazi, da je škandal, da SDS smatra Sokola le za štafžo. Davidovičevi pristaši so namreč med sokolstvom številni in točno ob 10. je govoril v »Union« Davidovič. Mi samo ugotavljamo: Niti trapasti poziv »Jutra« naprednjakom, naj se shoda ne udeleže, češ da so »klerikalci« oborožili 200 rediteljev z gorjačami, boksarji in drugim orožjem in da hočejo »klerikalci« konflikte in krvoprelitje, niti sokolski nastop ob pol 11. dopoldne ni mogel učinkovati na shod.

○ **Društvo vojnih invalidov** je imelo v nedeljo dopoldne v dvorani Mestnega doma izredni občni zbor s sporedom: 1. Poročilo uprave in nadzorstva; 2. Absolutorij; 3. Sprejem novih pravil; 4. volitev odbora za občinski odbor in pa slučajnosti. Zborovanje, ki se je završilo še pred velikim protikorupcijskim shodom, je bilo jako dobro obiskano in so napolnili dvorano invalidi ljubljanc, okoličani in podeželani in pa sirote po umrlih invalidih. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen tovariš Peček. ki se je po pozdravu spomnil v naših gorah ponesrečenega tovariša Iveta Sterleta, bivšega podpredsednika društva, narkar je podal kratko poročilo uprave za zadnje štiri mesece. Po blagajniškem poročilu znaša tnovina ljubljanske podružnice 26.238 Din in 30 para. — Dohodki v preteklem poslovnem letu so znašali 12.244 Din 50 para, izdatki pa 5299 Din, torej izkazuje blagajnik preostanka 6945 Din 50 para, kar se je zahvaliti cvetličnemu dnevu. Poleg tega je pri izvrševalnem odboru na razpolago še 7000 Din za razne podpore. — Nato je prebral nova pravila, ki so oblastno že odobrena in so bila tudi od zborovalcev soglasno sprejeta. — Pravila stopijo takoj v veljavo. Nato je bil sprejet tudi predlog, da se spremenijo naslov, ki je do sedaj glasil: »Podružnica vojnih invalidov, Ljubljana«, od sedaj naprej v »Krajevni odbor Društva invalidov Ljubljana«. Pri volitvah so bili voljeni sledeči gospodje: Karl Breznikar, Ivan Pavšič, Glinšek, Zrimšek, Acceto Terezija, Zickero, Ogrinc in Gosar. V nadomestni odbor so bili izvoljeni Lulič Avgust, Veilgoni, Drmota, Miklavčič in Popek. Za namestnika pa sta bila izvoljena Karl Breznikar in Ivan Pavšič. Pri slučajnostih so se razmotrivala razna stanovska vprašanja.

○ **Popis živine, vozil in opreme.** Popisali se bodo: a) živina, stara nad tri leta in sicer konji, osli, mežgi, mule in voli, b) vozovi za konjsko in volovsko vprego, kočije, koleslji, zapravljički, dvokolnice s sodi za vodo, sedla, zaprege (komati, naprsnjaki), nadalje aeroplani in plovna sredstva (čolni itd.), c) avtomobili (osebni in tovarni), d) motocikli in d) bicikli. Živino, vozove in ostale predmete, navedene pod točko b), ter moške bicikle morajo lastniki na ozemlju mestne občine ljubljanske ne glede na to, ali so jih imeli doslej že prijavljene ali ne, nanovo ustno prijaviti tudi oni avtomobili in motocikli, ki še niso priglajeni mestnemu vojaškemu uradu. Že prijavljenih avtomobilov in motociklov ni potreba ponovno priglajati. Vsaka, po zaključitvi popisa nastala izprememba, ki se tiče gori navedene živine, vozil in opreme (n. pr. nakup, prodaja, pogin živine, neuporabljenost vozil itd.) se mora takoj naznaniti mestnemu vojaškemu uradu. Pregled živine, vozil in prenosnih sredstev se bo vršil za mestno občino ljubljansko od 27. julija t. l. dalje. Vse podrobnosti o tem pregledu se bodo pravčasno objavile s posebnim razglasom. — Namen popisa in pregleda ni revizicija, temveč samo evidenca. Vojaška uprava mora namreč za slučaj vojsk vedeti, koliko živine in vozil imamo v državi. Živina se ne bo žigosala. Kdor bi skušal svojo živino in vozila odtegniti popisu in pregledu, bo strogo kaznovan.

Cankarjeva proslava v soboto 5. t. m. in v nedeljo 6. t. m. v mariborskem gledališču.

Maribor

□ **V stolnici** je preteklo nedeljo podelil prevzvišeni škof dr. Andrej Karlin dijakonat šesterim subdijakonom in enemu bogoslovcu pa subdijakonat.

□ **Hišni posestniki!** V nedeljo dne 6. junija 1926 ob 9 predpoldne se vrši v Goetzdovi mali dvorani občni zbor društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru. Ker se smejo udeležiti tega občnega zbora po društvenih pravilih samo člani društva, se opozarjajo vsi hišni posestniki, kateri še niso člani društva, naj se čimprej vpišejo, da se lahko izkažejo pri vstopu k občnemu zboru s člansko izkaznico. Vpisovanje se vrši vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 16 do 18 pop v društveni pisarni, Gregorčičeva ul. 8.

□ **Petindvajsetletni jubilej stavbene tvrdke.** Mariborska stavbena tvrdka Josip Nekrep v Smetanovi ulici bo obhajala 4. julija 25letnico obstoja. Josip Nekrep je začel pred 25 leti s skromnimi sredstvi, a pridne roke, bister um in božji blagoslov so dvignili podjetje tekom let do ugleda in veljave. Tvrdka Nekrep je pozidala celo Smetanovo ulico in ravno Nekrepovi stavbni podjetnosti se ima Maribor veliko zahvaliti, da ni trpel po prevratu še bolj na stanovanjski bedi. G. Nekrep je bil vedno zaveden Slovenec in zvest ter navdušen pristaš SLS, ki ga je poslala pri zadnjih občinskih volitvah kot stavbenega strokovnjaka v mestni občinski svet. Tvrdki Nekrep častitamo k 25letnem jubileju in jej želimo tudi za prihodnje procvita in blagoslova!

□ **Zanimanje po Mariboru za nov pogrebni avto.** Merodajni krogi pri mariborski občini se baviyo resno z udeležitvijo načrta: mesto naj nabavi pogrebni avto. Pogrebni zavod ima 6 večjih in lepih steklenih vozov za prevoz mrličev, veliko kočij in 3 pare konj. Od teh mrtaških voz bi se jih v slučaju nabave pogrebnega avtomobila lahko več prodalo, istotako dva para konj. Trije pari konj porabijo dnevno najmanj 100 kg sena in kje so izdatki za hlapce. Pogrebni avto in eden za duhovščino — toraj oba skupaj bi prišla na 250.000 dinarjev, kar bi se proti dobičku izplačalo že v 4 letih. Vsa večja mesta imajo pogrebne avtomobile in tudi Maribor bi ne smel v tem oziru delati izjeme.

□ **Prevoz 10 krst, dveh žar in nova grobnica.** Staro in že davno opuščeno mestno pokopališče se bo pretvorilo v nekaj letih v park. Lastniki grobnic imajo že dolgo nalog, da jih izpraznijo in prepeljejo rajne sorodnike na Pobrežje. Zadnji čas so si naročile vse bolj ugledne mariborske družine nove grobnice na pobrežkem mirodvoru. V ponedeljek ob štirih zjutraj je prišla na staro mestno pokopališče magistratna komisija: g. ravnatelj Köchler, mestni fizik dr. Novak in ravnatelj pogrebnega zavoda g. Gerbas. Komisija je pustila odpreti v svrhu prepeljave na Pobrežje dve grobnici: rodbine Pirchan in König. Iz Pirchanove grobnice je bilo preloženih iz starih in že pokvarjenih krst 5 rodbinskih članov. V tej grobnici je bila tudi žara pred kratkim v Leipzigu umrlega Pirchana, kojega pepel so prepeljali v Maribor. Iz Königove grobnice je bila vzeta 1 žara in pet rodbinskih krst. Ekshumacije na starem mestnem pokopališču se bodo nadaljevale in bodo končane proti jeseni. — Znana mariborska rodbina Tschelligi že ima dovoljenje za zgradbo velike družinske grobnice na gričku Slovenska Kalvarija pri Mariboru, ki je last omenjene obitelji. V to novo grobnico na eni najlepših točk v mariborski okolici bodo prepeljane krste Tschelligijevih družinskih članov, ki so bile doslej shranjene na starem mestnem pokopališču.

□ **Novi državljani.** Pretekli četrtek je prisegel na velikem županstvu g. Emil Saigermartin, magister farmacije in bil sprejet v državljanstvo SHS.

□ **Nevarnost požara.** Na dvorišču za glavno tobačno zalogo na Rotovškem trgu je zloženih in nametanih vse polno praznih tobačnih zabojev. V neposredni bližini tega netiva je mestno knjigovodstvo. Kako lahko bi se potom kakega cigaretnega odpadka vneli ti leseni zaboji, nastal bi opasen požar in velevarne knjige mestnega knjigovodstva bi bile v gotovi nevarnosti upepeljenja. Bi bilo res nujno potrebno, da se ti nevarni zaboji prepeljejo kam drugam.

□ **Izlet Ljudske univerze v Ptuj v nedeljo 30. t. m.** se je dobro obnesel. 42 mariborskim izletnikom so ptujski zgodovinarji prof. Sovre, dr. Travner in prof. dr. Kotnik razkazali zanimive izkopnine Mitrejevih svetišč v Hajdini in na Bregu pri Ptuj in muzej, ki vsebuje bogato zgodovinsko zbirko. — Izletniki so si ogledali tudi ptujski grad, v katerem je sedanji lastnik Herberstein zbral res velike zaklade ne samo zgodovinskih znamenitosti (staroslovanske grobove), ampak tudi zbirko gobelinov, galerijo slik grofov Herbersteinov, raznih turških dostojanstvenikov iz

Platneni

Din

Bell **68°-**

Sivi **78°-**

Samo pri „VOIKA“ Ljubljana

Razpoka se tudi po povzetju.

srednjega veka, portret Hmelnickega i. dr., zbirko orožja v viteški dvorani. Izletniki so imeli priliko videti tudi bogato opremo stanovanj z dragoceninami pohištvo itd. Konservator dr. Stele je izletnikom razložil znamenitosti ptujskih cerkva ter jih posebno opozoril na krasne baročne izdelke v ptujski stolnici. — Pri prihodnji taki priliki bi želeli točnejši aranžma.

□ Izlet trgovcev in trgovskih nastavljenec iz Zagreba v Maribor je preteklo nedeljo pokazal, kako se trgovski krogi vedno bolj zanimajo za lepo se razvijajočo industrijo Maribora. Izletniki so si ogledali večja tovarniška podjetja, kjer so bili prijazno sprejeti in pogosteni, popoldne pa so na avtomobilih napravili kratek izlet in šli z večernim vlakom nazaj v Zagreb.

□ Na križišču cest v Zrkovce in Ceste na Brezje na Pobrežju stoji že nekaj let steber orientacijske table brez vsakega napisu, ki bi bil na tem prometnem križišču res že nujno potreben. Opozarjamo pobrezki okoliki in okrajni zastop, da ta nedostatek odpravi.

□ Obzidje inženerske podčastniške šole (prej vojne realke) propada. Debele kamenite plošče, ki so varovale obzidje pred propadanjem rušijo in jih odvažajo. Če bo šlo tako naprej bo močno obzidje v enem letu ena sama podrtija. Tako gospodarstvo mora vsakdo obsojati. Ali ni škoda, če se bo obzidje zrušilo?

□ Zgorel vagon slame. V nedeljo okrog 9 zvečer je opazil stolpni čuvaj v Mariboru v smeri proti Teznu močan ogenj na železniški progi. Požarna bramba je takoj bila obveščena, toda iz Tezna je prišlo obvestilo, da gori vagon slame, toda železničarji ga bodo sami pogasili. Kmalu pa je prišla nujna prošnja za pomoč in požarna bramba se je odpeljala z avtomobilom na kraj požara. Slama, ki je bila natovorjena v balah, je gorela le počasi, tako da so ogenj pogasili šele okrog 12. Požar je zanetil najbrže iskra iz lokomotive.

□ Dva kaznenika sta ušla. V petek sta ušla kaznjena Salaj Ignacij in Ibrahim Hukič. Posrečilo se jima je, da sta od dela pobegnili v gozd. Ker je državna meja blizu, se sumi, da sta jo pobrala preko v Avstrijo. Salaj je imel še 3 leta in Hakič štiri leta zapora oba zaradi tatvine.

□ Pretep v gostilni. Preteklo nedeljo popoldne je nastal v gostilni Simončič na Pobrežju pretep med pijanimi gosti. Spoprijeli so se radi nekaj žensk. Pretep je bil izredno hud, drobili so se kozarci in steklenice, stoli in mize in končni efekt je bilo lepo število okrvavljenih glav. Ker ni bilo orožnikov nikjer v bližini, so se pijanci pretepali, dokler jih je bila volja. — Prebivalci predmestij že nestrpno pričakujejo časa, ko razširi policijski komisariat svoj rajon tudi na te dele; upajo, da bo potem pijačevanje in pretepanje v raznih beznicah ponehalo, ker bo policija številnejša in prej pri roki kot so orožniki.

□ Posredovalnica dela v Mariboru. Od 24. do 30. majnika t. l. je iskalo dela pri posredovalnici dela 787 moških in 683 ženskih, skupaj 1470 oseb. 571 osebam t. j. 365 moškim in 206 ženskam je bilo delo ponujeno; pri 25 moških in 27 ženskah t. j. pri 52 osebah je urad posredoval uspešno; 8 moških in 5 žensk, skupaj 13 oseb je odpotovalo; 2 moški in 18 žensk, skupaj 20 oseb je bilo izbranih iz evidence. Ker se je v Mariboru začelo več zidati in hiše popravljati, je precej delavcev, pa tudi nekoliko delavk tu zaposlenih, tako, da se lahko reče, da je brezposelnost precej pojenjala.

□ Nemoralno nadlegovanje šolobveznih deklic se je zadnje čase po mestu razpaslo in policija je dobila že številne prijave. Te dni se je posrečilo dobiti tri starejše gospode, ki so skušali izvabiti mlade deklice v svoje stanovanje. Prvi je neki privatni uradnik K. drugi pa nek narednik vojaške godbe in eden Turak. — Proti krivcem bo policija strogo nastopila. Opozarjamo stariše, da pazijo na otroke in vsak slučaj takoj prijavijo policiji, da se taki zapeljivci lahko izsledijo.

□ Angleški krožek v Mariboru priredi dne 3. junija, to je na Telovo popoldne skupen izlet k sv. Urbanu. Zbirališče je ob pol drugi uri popoldne pred drž. realko. Člani krožka in prijatelji iskreno vabljeni!

□ Delavnice na ulici. V Slovenski ulici, kjer je najživahnejši promet, je prišlo že v navado, da se avtomobil in motorna kolesa popravljajo kar na ulici. Opozarjamo policijo, ki je napravila konec dirkanju in ropotanju motociklistov v tem delu ulice, d. atudi to razvado odpravi.

□ Prodajanje inozemskih srečk je po čl. 14. zakona o drž. loteriji najstrožje prepovedano, po so se vendar v Mariboru našli posredovalci, ki take srečke prodajajo kar na obroke. Opozarjamo občinstvo, da srečk ne kupuje, ker si lahko nakopije ostre kazni.

Celje

□ Bachova hiša v Prešernovi ulici je prešla v zadnjem času v last novega posestnika, ki je hotel in nameraval celo hišo v pročelju prenoviti in dati hiši dostojno zunanjo obliko. Kaj je pa nastalo iz te lepe namere? Prililiče in drugo nadstropje izgleda po prenovljenju prav lično in lepo, prvo nadstropje je pa ostalo tako, kakor je bilo pred nekaj sto leti. In zakaj to? Ker šef mestnega stavbnega urada, ki stanuje v prvem nadstropju, ne dovoli, da bi se tudi njegovo nadstropje spravilo v sklad z modernimi pojmi stavbene estetike.

□ Nesrečni nač. poročevalci stavi na zasnovatelja kakor tudi na pisca notice v sobotnem »Jutru« vprašanje, ali je ta presrečni zasnovatelj in pisec tega izbornega duševnega produkta užival kdaj v življenju visokošolsko izobrazbo ali samo ljudsko šolsko? Po uspehu tega vprašanja se bo ravnal naš odgovor. Je namreč sitno odgovarjati, ko ne veš pravzaprav nikdar, kdo je odgovoren za take »umetnine«.

□ Generalni štab SDS za naš okraj je imel svojo veliko »konferenco« v nedeljo v Narodnem domu. Ugotoviti nimamo nič važnega, kvečjemu to, da se ni pripetila nobena nesreča ta dan v našem mestu, ki bi bila zmožna preobraziti naš »politiški život« in pripraviti naše »slovenske demokrate« do tega, da bi bili prisiljeni prevzeti del odgovornosti za vladne posle.

□ »Flajšter« potrebujejo naši demokrati za nedeljski shod združ. opozicije v Ljubljani. In to sredstvo obstoja v tolažbi, da spadajo tudi naši bivši ministri na zatožno klop. Kaj mi ne zahtevamo isto? Kmalu bodo naši celjski demokrati pričeli zastopati ista načela, kakor mi. Lep napredek.

□ Okoliško šolo, koje gradbo je ministrstvo že v drugi telegrafično kategorično odpovedalo, se je 31. maja t. l. še vedno gradila dalje. V prvi vrsti luksuriозна vila za šolskega voditelja. Za to se namreč najbolj mudi.

□ Mestni župan g. dr. Juro Hrašovec je še vedno obenem predsednik krajnega šolskega sveta. To konstatiramo samo radi tega, ker se je v okolici Celja raznesla vest, da je g. mestni župan od tega mesta že odstopil. — Žalibog pa to ni res! Tudi je še vedno predsednik krajnega zastopa, čeravno zastopajo nekateri demokrati sami to mnenje, da te funkcije niso združljive z funkcijo mestnega župana.

Trbovlje

□ Cvetlični dan za uboge otroke. V nedeljo je v Trbovljah cvetlični dan za uboge otroke. Pobirali se bodo tudi milodari pri vseh cerkvenih opravilih. Prebivalstvo prosimo, da v očigled velike bede, ki vlada med delavstvom, ne odreče malega daru, ki se bo razdelil nato med siromašne otroke.

□ Kolavdacija Društvenega doma. V soboto ob 10. uri dopoldan je razpisalo okrajno glavarstvo v Laškem kolavdajo vseh prostorov Društvenega doma kakor: kino, dvorane, gostilne, trgovine itd.

□ Od dnevnega kopa Neža ali Škalovac so vsi delavci premeščeni na dnevni kop Doberna k podjetju Dukič in drug. Na njihovo mesto bodo namestili delavce iz vzhodnega obrata. Ker Dukičovo podjetje ni priljubljeno, vlada radi tega med delavci velika poparjenost. Tudi zaslužke bi jim bil skrajšan, ker Dukič plačuje na uro, med tem ko imajo sedaj dnevnice.

□ Spreobrnimo se. Vse kaže, da mora naša strokovna zveza rudarjev v kosce. To piše »Jutro« v nedeljski številki, in kar ta list piše, bo že resnica. Ima že dober vpogled v društvene članske knjige. Tam so se menda zmotili naši delavski pristaši, ko imajo v teku 14 dni prirastek na članstvo čez 30 oseb. Tudi pred enim mesecem ustanovljena Krekova mladina, ki šteje 43 članov, ne pripada k tej organizaciji. Najbolje bi bilo vsakokrat, če se javi nov član za pristop k strokovni zvezi, enega zbrisati. S tem bi bilo »Jutru« gotovo najbolj ustrezno. Šalo na stran! Kar piše »Jutro«, nas ne moti pri našem delu. Saj vidimo vsak dan, da stojimo na pravem stališču; dokažemo pa lahko, da smo za delavca napravili več kot drugi. Kar se pa tiče nove medstrankarske organizacije, Vam danes rečemo odkrito, da ne bo nič z njo, kriva ne bo kršč. soc. strokovna zveza, vzrok je iskati drugje. Torej samo pristopajte h kršč.-soc. organizaciji, ki hoče pomagati delavstvu tudi v bodoče.

□ Loterija. Z zidavo nove hiše, glavnega dobika loterije Društvenega doma se ta teden prične. Ne zamudi torej kupiti srečke te loterije, ki jo dobiš v obeh konsumnih in pri drugih prodajalcih.

□ Ljubitelj tobaka. Neki oblastem že dobro poznani tat in vlomilec je vlomil pred par dnevi v trgovino Maksa Kikeca pri Sv. Katarini pri Trbovljah. Odsesel je 50 zavirkov tobaka za pipo, več drugih tobanih izdelkov, nekaj špecerijskega blaga in obleke. Svoj plen je odnesel v ukradenem nahrbtniku. Ukradeni blago je vredno okrog 4000 Din. Lopova poznavajo in so mu že na sledu. Pred nakupom sumljivega blaga se nujno svari. Pač pa naj vsak, kourm se ponuja tako sumljivo blago, prijavi prodajalca, odnosno razpečevalca varnostnim oblastem.

Primorsko

Napad na zasebni pouk slovenščine v Italiji.

Italija je odpravila slovenščino iz vseh ljudskih šol v Jul. Krajini. To pa ji ne zadostuje. Njene oblasti nastopajo sedaj tudi s prepovedjo zasebnega pouka v materinščini. Šolski oskrbnik je izdal posebno strog ukaz, naj se natančno nadzoruje vsak privaten pouk. Didaktični ravnatelji v postojanskem okraju so razglasili sledečo zaupno okrožnico vsem podrejenim šolam: »Ker se je v zadnjem času ugotovil v nekem okraju obstoj dveh tajnih šol, naznanjam Vam v Vaše ravnanje, da pazite, da v nobenem kraju, ki spada pod to didaktično vodstvo, ne nastane nobena tajna šola, ki se največkrat skriva pod krinko zasebne šole, in ki skuša z vsemi sredstvi in na vse načine onemogočiti odredbe, ki odpravljajo slovenski jezik iz nižjih razredov šol v novih pokrajinah. To pa ne zadostuje. Ker je tajna šola kršitev zakonskih odredb, ne sme iti mimo brez razsodbe sodne oblasti, in vsak učitelj, ki izve o obstoju take šole, mi mora to pravočasno naznaniti. V zgoraj označeno svrhu je tudi tednik »Novice« objavil že več števil neke priloge z abecednikom in čitanko pod naslovom »Za našo dečo« in jih daroval svojim čitateljem v novih pokrajinah. Omenjena priloga ne sme prestopiti praga nobene šole, z nobenim sredstvom in v nobeno svrhu. — Glede tega smatram za odgovorne gg. učitelje in proti kršiteljem bom postopal zakonitim potom.«

Drugi tak, a še poraznejši dokument je govor, ki ga je imel kapitan Nino Host-Venturi na velikem fašistovskem zborovanju prošle nedelje v Puli. Kar pa daje tem izvajanjem posebno pomembnost je dejstvo, da ni govoril, kdor si bodi »neodgovornih«, kajti kapitan Host-Venturi je pokrajinski komisar. V odstavku svojega govora, posvečenem učiteljem in duhovnikom, je izjavil govornik glasno poročila v »Popolo di Trieste«: Podlaga naše kulture in naše moči je v šoli, v učiteljih. Učitelj mora biti fašist, ker le kot tak more vršiti narodno delo, svetniško patriotično in obrambno delo na tem obmejnem ozemlju. — Tečaj fašizma so trije: Bog, domovina in rodina. Fašizem je torej religiozno, braniteljsko, kajti cerkev ima v Italiji vrhu vsega posebno veliko funkcijo: zgodovinsko-italijansko. Iz tega razloga so izvestni duhovniki — ki ali niso Italijani, ali pa ne razumejo, kako se mora biti to — ki trdovratno trdijo, da je prav, če se funkcije vršijo v slovanskem jeziku. Mi pa naglašamo, da se v Italiji mora tudi v cerkvi govoriti samo italijanski! Apostol cerkve v teh krajih mora biti torej italijanske narodnosti, kajti kakor smo znali pobijati in razorožiti stranko popolarov, tudi ne moremo dovoliti, da bi se pod talarjem uganjala kriva politika, nevarna, nasprotna temu, kar je duh teh krajev, vlade, fašizma! — Poročilo naglašajo, da je »te jasne nedvoumne besede kap. Venturija podkrepil buren aplavz.«

Gdč. Berbučeva, hčerka pok. prof. Ivana Berbuča je podučevala — kakor se podučuje sicer angleščina, francosčina, kitajščina itd. — na željo starišev nekatere slovenske otroke v slovenščini, ker nimajo več v šoli prilike, da bi se naučili tega jezika. Poučujejo se v Gorici še nadalje razni evropski jeziki, samo slovenščino je šolska oblast prepovedala gdč. Berbučevi podučevati. Šolski nadzornik Rubbia, vprašan v tem oziru, kje nehalo navadne instrukcije in kje začne šola, je dal sledečo lastno definicijo: Kjer se poučujejo več kot trije otroci, je že zasebna šola in se mora prositi za to dovoljenje.

V Italiji bodo morali tedaj stariši, kateri imajo več nego tri otroke, prositi še za posebno dovoljenje, ako bodo hoteli sami poučevati svoje otroke doma med štirimi stenami!

□ Pogreb Srečka Kosovela. V Tomaju na Krasu so v soboto popoldne položili k zadnjemu počitku telesne ostanke mladega slovenskega pesnika stud. phil. Srečka Kosovela, ki je sklenil svoje mlado življenje komaj v 22. letu. Pogreb je bil zelo lep. Kraško ljudstvo je prihitelo od vseh strani v velikem številu, da vzame slovo od umrlega pevca svoje zemlje. Ze na mrtvaškem odru ležečega ga je domača mladina bogato okitila s cvetjem in šopki in venci. Na dan pogreba se je pripeljala iz Ljubljane delegacija akademikov z naše univerze. Sprevod je bil izredno lep; za pokojnikovimi sorodniki so stopali njegovi tovariši, prijatelji in znanci, dolga vrsta domačinov in dekleta v belih oblacihih. Na grobu je govoril najprej v imenu katoliške akademске omladine g. Tozon, g. Bratko Kreft pa se je poslovil od pokojnika s cvetjem, natrganem na ljubljanskem polju. Za domače fante in dekleta je govoril rajnega prijatelj Mile. Mešto grude so ljudje metali v grob sveže cvečje, ki je pokrilo polovico jama.

Dopisi

Radovljica. Zlato poroko sta obhajala 29. maja železniški uradnik v pok. g. Josip Tepina in njegova soproga. Oba jubileja sta še krepka in zdrava. Še mnogo let! — Preselil se je iz Radovljice v Ljubljano dr. Ignacij Jelovšek, okrajni zdravnik v pok. in med. svetnik. G. doktor je služboval v Radovljici kot okrajni zdravnik več kot 40 let. Bil je splošno priljubljen in spoštovan, po-

sebnost pri ubožnejih slojih, katere je šestokrat zdravil brezplačno.

Brezje-Leše. Binkoštni četrtik, 27. maja, smo izročili na breškem pokopališču materi zemlji truplo binkoštni terek smrtno ponesrečenega, nepozabnega in nenadomestljivega g. Rudolfa Kleindiensta, posestnika, obč. svetovalca, nač. Kmetijske podružnice in nadzorstva Hranilnice in posojilnice v Lešah, odbornika Kmetijske zadruge v Radovljici. Velikanski pogreb, kakršnega Brezje menda še niso videli, je pričal, kako priljubljen je bil in kolik ugled je imel rajni daleč naokrog kot neumoren delavec na gospodarskem, prosvetnem in političnem polju, kot kremenit značaj, zlasti pa kot zavezanec, praktičen katoličan, kakor so vse to po vsej pravici poudarjali ob odprtem grobu pokopovalec lešanski g. župnik Ahačič, g. ravatelj Resman iz Radovljice in g. Anton Cvenkelj iz Ljubnega.

Novo mesto. Francoski krožek v Novem mestu je letošnje svoje delovanje zaključil z dobro uspehim društvenim večerom, ki so ga izpolnile ljubke deklamacije najmlajših, izborna odigrana muzikalni komadi, nad vse posrečena enodejanka in prosta zabava. Največja zasluga gre vsem onim damam v društvu, ki se niso ustrašile ne truda ne stroškov, da so omogočile to krožkovno soirejo, kateri naj bi, po splošni želji, v prihodnje sledilo še mnogo drugih.

Zapuške pri Begunjah. Pred nekaj tedni je prišel semkaj na oddih g. Ivan Avasnik, ravatelj čerkovnega urada, v svoj rojstni kraj. O božiču je prestal nevarno operacijo na želodcu. Upal je, da se bo okrepil v svežem gorenjskem zraku. Pa mu je smrt pretrgala nit življenja 28. maja. Ni dolgo tega, odkar mu je preminula soproga. Pokojnik je služboval mnogo let na Dunaju pri odnotnem čerkovnem uradu. Po prevratu se je vrnil v Ljubljano, kjer je organiziral čerkovni urad za Slovenijo. Bil je spreten in vreden uradnik. Odpravljal se je v pokoj. Naj vživa pokoj na onem svetu!

St. Jurij ob Pesnici. Pretekli petek je bila tu huda toča, ki je vse pobelila. Še v soboto jutraj je pod kapom v kupih ležala. Škoda je precejšnja.

Rob. Po dolgem odmoru priredi Slov. kat. izobraževalno društvo na Robu dne 6. t. m. igro v 4. dejanjih »Napoleonov oficir«. Igra se uprizarja ob treh popoldne. Občinstvo iz bližnje in daljnje okolice vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

Iz Savinjske doline nam pišejo: Končno se nam bo uresničila stara želja, da dobimo pri več poštinih uradih javno telefonsko govorilnico. Telefona se občinstvo jako rado posluša in vsled tega je prišel telegraf precej ob svojo veljavo. Ali telefona bi se ljudje še vse bolj posluževali, če bi ne bile tako visoke govorilnice pristojbine. Vsaj za prvi in drugi pas, kjer se navadno vrše najživahnejši trgovski in zasebni pogovori, bi se morale pristojbine na eno petino današnje postavke znižati. Prepričani smo, da bi se kljub znižanim pristojbinam telefonski dohodki zvišali. Da bodo javne telefonske govorilnice v povzdigo tujskega prometa, je jasno ko beli dan, a tudi v prospektr trgovine in industrije bodo služile, kar je tudi eminentne važnosti. — Dasi imamo vse prej ko lepe pomladne dni, vendar kaže vse dobro: polje, travnik in vrt. Hmelji lepo uspeva in če Bog da, bo vrzel njegov pridelek na jesen milijone in milijone, zlasti še zato, ker so začeli češki hmeljniki nekam pešati ter bo po našem hmelju še večje povpraševanje.

Cerkveni vestnik

Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo danes 1. jun. ob 4. popoldne.

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožetu v Ljubljani se vdeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Zbirališče je kakor po navadi pri Jugoslovanski knjigarni ob pol devetih zjutraj.

Romanje na Sv. Višarje. Polovična vožnja je zagotovljena. Skupna cena ne bo presegala 75 Din, računano od Ljubljane. Oididemo iz Ljubljane 10. jun. v vlakom ob 6.35, vrnemo se naslednji dan, t. j. v nedeljo ob 16.38, tako da je zveza na vse večerne vlake. Udeležje se lahko romarji iz drugih dekanij. Prilase sprejemamo do 16. junija. Vsak naj navede svoje ime, priimek, leto in kraj rojstva, poklic in sedanje bivališče ter pošlje na župni urad v Ihanu, p. Domžale.

Orel

Šentviška orlovska srenja priredi 6. junija popoldne v Dravljah telovadni nastop. Spored: Ob 1. uri sprejem gostov. Ob 3. uri litanije v cerkvi sv. Roka. Ob pol 4. telovadni nastop na prostoru za Sojarjevo gostilno. Po telovadbi prosta zabava s koncertom, srečolovom, šaljivo pošto in dr. na vrtu gostilne pri Sojarju. Sodeluje domažalska godba. V slučaju slabega vremena se vrši prireditve prihodnjo nedeljo. Bog živi! — Srenjski odbor.

Ljubljanska ekspozitura. Prijavne pole za ekpoziturno prireditve pošljite takoj. Sporočite obenem število izkaznic, ki jih želite prejeti za polovično vožnjo. Prijavne pole izpolnite točno! Poagitrirajte med seboj!

Ljubljansko orlovsko okrožje. V nedeljo dne 13. t. m. bo okrožni svet. Okrožni svet bo posvečen naraščajskim tekmar in bo služil tudi mesto naraščajskega sveta, zato naj se ga udeležijo poleg srenjskih zastopnikov tudi vaditelji naraščaja.

Naznanila

Društvo najemnikov za Slovenije opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 2. junija 1926 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta 12. pritrilje, vhod iz ulice »Za Creslomc«.

Ljudski oder v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 6. junija t. l. ob 10. uri popoldne v društvenih prostorih v Ljudskem domu. Člani in članice polnoštevilno! — Odbor.

Darovi

Podpor. društvu slepih so darovali: g. Ladislav Pečanka, nadravn. Lj. kreditne banke, tu, mesto venca na grob pok. dr. Karla Trilerja, 250 dinarjev; R. Tenente mesto venca na krsto blagopokojne gospe Roze Staul Din 50; člani pridobniške komisije gg. Gregor, Kavčič, Skaberne in Volk dijete Din 40; v kazenski zadevi Ravter ca. Sluga pošila dr. Jesenko, odvetnik, Sevnica, Din 200. Vsem plemenitim darovalcem se najiskrenejše zahvaljuje — odbor.

Polzvedovanja

Izgubila se je po poti z drž. kolodvora akord Tivoli, po Bleiweisovi in Tržaki cesti volnena pletena jopica. Pošten najditelj se naproša naj jo odda proti nagradi v Jugoslovanski knjigarni.

Damski dežnik je bil v nedeljo 30. t. m. najden v žunionski dvorani. Lastnik ga dobi pri L. Brecljnik, Vidovdanska c. 1.

Na nedeljskem shodu je bil izgubljen ali pomotoma odnešen ženski dežnik iz galerije žunionske dvorane. Dotičnik se prosi, da ga vrne na upravo »Slovenec« proti primerni nagradi.

Poravnajte naročnino!

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah, priporočam po zelo zmernih cenah, trdka

A. KUNC, LJUBLJANA

Ustanovljena l. 1879

Prosveča

Cankarjeva proslava v Mariboru.

Društvo slovenskih književnikov se je odzvalo izrečnemu povabilu Mariborčanov, ki so ohranili Prešernovo proslavo tega društva v najlepšem spominu, in tako se bo nudila tudi slovenskemu Mariboru prilika prisostvovati prednášanju Cankarjevih utrinkov po slovenskih književnikih.

Program proslave, ki se bo vršila v soboto, 5. t. m. zvečer ob 8 za odrasle, v nedeljo 6. t. m. popoldne pa za šolsko mladino, obkrajat v gledališču, je sledeči:

Izidor Cankar: Uvodne besede o Cankarju. France Koblar: Odlomki iz Bele krizanteme. Oton Župančič: Dialog Petra in Jacinte iz Pohujšanja v dolini šentflorjanski. Igo Gruden: Sklepna pesem iz Zgodbe iz doline šentflorjanske. Fran S. Finžgar: Pridiga v Blatnem dolu iz Martina Kačurja. Odmor. Igo Gruden: Tri pesmi. Oton Župančič: Skodelica kave. Fran Albrecht: Anastasius von Schiuitz iz Krpanove kobile. Fran S. Finžgar: Konec iz Podob iz sanj.

Pripominjamo, da bo govoril uvodne besede v soboto zvečer France Koblar, urednik »Doma in Sveta«. Upamo, da bo mariborsko občinstvo v polni meri storilo svojo narodno dolžnost, da bosta obe Cankarjevi proslavi zares zopet veličastni manifestaciji slovenskega Maribora.

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice. Prihodnji teden priredi pevski zbor Glasbene Matice koncert, na katerem bo izvajal izvirni oratorij: Abrahamova žrtev, delo skladatelja dr. Božidara Širole iz Zagreba. Delo je zelo obsežno ter pisano za veliki mešan zbor, 6 solistov in orkester. Delo je nastudiral kapelnik Niko Štritof, ki oratorij tudi dirigira. Koncert se vrši v veliki dvorani hotela »Union« in so vstopnice že v predprodaji v Matični knjižarni. Cene po 40, 30, 25, 20, 15, 12 in 10 Din. Opozorjamo, da je izšlo tudi tiskano besedilo oratorija, ki stane v predprodaji 4 Din.

Simplicissimus, Ažbe in drugo. V »Münchner Illustrierte Presse« 1926, Nr. 18, str. 428. berem sledeči članek, napisan za tridesetletni občni jubilej Kathi Kobus, ustanoviteljice in lastnice Simplikabareta v Monakovem, kjer naš Ažbe ni bil ravno nepoznan gost. (Več o tem glej »Zbornik za umetnostno zgodovino« 1925.) V prevodu se članek glasi tako: »Kathi Kobus, ki je pred dvema letoma praznovala v osupljivi čilosti sedemdesetletnico rojstva, obhaja v začetku maja t. l. tridesetletnico izvrševanja obrti. Misel uhaja nazaj v oni čas, v katerem je utemljila sloves pesnikovalstva. Ko je okrog Wedekindova zbrana četa tedaj mladih duhovnih revolucionarjev na pobudo Kathi Kobus presedala k »Simplu«, ki je imel rečo dogo v grbu. Tu se je ob robato-pristnem, domačem naturelu krčmarice odigralo doberšno poglavje monakovske umetnarske zabavne kronike. Tu je polegala Ažbe, muhasti profesor slikanja, često do jutra speč na klopi. Pri mizi v kotu sta posedala Wedekind in Halbe; Weissgerber, ki je tako mlad padel, je igral gitaro in Ludwig Scharff je z resnim obrazom deklamiral svoje proletarske pesmi. Minul je ta lahkomiselni čas in brezbrbna Boheme se je kakor povsod drugod tako tudi München pod pritiskom razmer moral preleviti. A »Simpl« in Kathi sta znala očuvati oziroma, v katerem še vedno živi iskra starega duha.« Weissgerber je Ažbeto težko osebno poznal. On je slikar in na Nemškem predelaval cezannevo pridobitve. Predstavlja po mojem kod napram Wedekindu modernejšo strujo. A že spričo Wedekinda pada Ažbe nekako iz konteksta, ne sodi več k njim. Kaj je to družbo vseeno vezalo med seboj? Menim, da ne v zadnji vrsti oni zares edinstveni bohemski ton, na katerega so bili vsi uglaseni. In med njimi najbolj Joachim Ringelnatz, ki je po svetu uganjal neverjetne stvari (prim. Neue Freie Presse 1926, 13. Mai Abendblatt napisal Roda Roda). Zares je minul ta čas in ta tip umetnika je izginil. Zdi se, da je današnji bolj soliden, filistrski. Seveda, kakor se vzame in vedeti moramo, da se umetniki sami pričajo o pravilnosti oz. nepravilnosti tega mišljenja. R. L. (Dunaj).

Knjige in revije

Vrtec in Angelček št. 10. — S to številko je zaključen letnik 1925-26 naših mladinskih listov. Otrokom, ki na lista niso bili naročeni, bi bil Vrtec in Angelček lepo darilo za konec šolskega leta. Dobe se vse številke letnika 1925-26. Vrtec in Angelček stane Din 22, Vrtec sam Din 14, Angelček sam Din 8. — Z začetkom šolskega leta 1926-27 bo izšla prva številka prihodnjega letnika. Cena bo ostala ista kot je bila v preteklem letu. Naroči se pri upravi v Ljubljani, Sv. Petra c. 80.

Mariborsko gledališče

Torek, 1. junija ob 20. uri: TOSCA. Ab. B. Gostovanje Mitrovičevih in g. R. Bukšeka. Zadnjič v sezoni.

Sreda, 2. junija Zaprt. (Radi koncerta Glasbene Matice.)

Četrtek, 3. junija ob 20. uri: VESELI KMET. — (Kuponi.)

Petek, 4. junija ob 20. uri: KOZAREC VODE za ab. A. — Premijera.

Radi koncerta Glasbene Matice v Mariboru se preloži premijera »Kozarec vode« od srede na petek 4. junija 1926.

Gostovanje najboljšega slovenskega baritonista g. Bukšeka v mariborski »Tosca«. Jutri, v torek se vprizori zadnjičkrat v sezoni »Tosca«. Razen Mitrovičevih nastopi tokrat tudi prvak osižeške opere g. Rudolf Bukšek. Njegov Scarpia je tako odlični in pevski kakor igralski tako izdelan, da ga smatra svetovna češka pevka Ema Destinova za najboljšega jugoslovanskega Scarpia. Opozorjamo, da nastopi ta odlični gost samo enkrat.

Turistika

T. K. »Skalac« v Ljubljani, Fotoamaterski odsek. Tečaj za amaterske začetnike se nadaljuje danes zvečer ob pol 8. v novo urejeni klubski sobi, Jadranska banka II. nadst. Po tečaju odsekov se ja. Vsi in točno. — Načelnik.

O alpinizmu je predaval minuli petek v ljudski univerzi v Mariboru g. dr. Tuma iz Ljubljane. Pred predavanjem in ob zaključku planinskega večera je zapel gimnastični dijaški zbor več lepih pesmi pod vodstvom g. prof. Švajgerja. Zanimanje za planinstvo raste, posebno med mladino. Navzoči planinci so z veseljem poslušali izredno zanimiva izvajanja g. predavatelja ki je znan v naših krogih kot izborni poznavalec naših planin. Predavanje so spremljale tudi akroptične slike.

Nurmijeva mladost.

Pisali bomo o njem, o njegovem življenju in treniranju, o njegovi vztrajnosti in močni volji. Sportnikom naj bo zmeraj pred očmi.

Oče njegov je bil slaboten, 50 let star je umrl. Bil je tesar, vreden in spreten in še bolj molčeč kot sin njegov, a prav tako zanesljiv kot on. Kar je rekel, to je bilo pribito. Varčeval je, kar je pač mogel, in si je slednjič kupil v mestu Abo hišico, obstoječo iz sobe in kuhinje. Opravo je napravil sam. Nurmijeva mati je bila hitra in urna ter živahna, pa prav tako energična, zanesljiva in vztrajna kot oče. Te lastnosti je podedoval sin in je iz slabega telesa napravil čudežni stroj moči in hitrosti. Rojen je bil 13. junija 1897, je torej ravno 29 let star. Kot otrok je bil zmeraj sam, živel je zase še bolj kot sedaj. Vzgojen je bil strogo, resno, versko. Devet let star se je začel zanimati za tek. Dečki iz okolice so si osnovali nekakšno športno društvo, »tovariši« imenovano. Narmi in drugi paglavci spočetka niso smeli zraven, slednjič so jih pa le sprejeli.

Pravo treniranje se je začelo, metanje kamna, skakanje in letanje. Po daljših progah, zlasti zunaj mesta na prostem, so leteli trikrat ali štirikrat na teden. »Veliki deček, naš trener, je tako hitro tekkel, da letim danes 5000 m lažje v 14:40 kakor sem mu pa takrat sledil. Tekli smo do 10 km, in pete so nas bolele. Nobeden pa ni hotel povedati, da ga boljjo, to bi bilo znamenje slabosti in zasmehovali bi ga bili.« Že takoj v začetku je kazal Nurmijev veliki talent za tek in je kot devet- in desetletni deček prekosil 12 do 17 letne tovariše.

PAOLINOV SPREJEM.

Paolino Uzcudun je Bask, reprezentativno mesto Baskov je znano kopaljšče S. Sebastian. In tam so Paolina sprejeli tako, kakor niso niti kralja, ki je vendar zelo priljubljen. Paolino se je pripeljal v avtomobilu, poleg njega je sedel njega manager Descamps. Daleč zunaj pred mestom so goste množice obrobile pot, mesto je bilo vse v zastavah, z oken so se vsipale cvetlice na Baska. Vse godbe mesta so igrale — in to tam doli že dosti pomeni —, župan je Paolina nagovoril in mu je izročil srebrno kolajno za zasluge. Mesto je bilo kar pijano navdušenosti.

STAFETNI TEK ZA SCHWABOV POKAL.

Primorje je postavilo dve močviri, drugi klubi niso nastopili. Tek se je vršil po Gledališki, Gajevi, Dunajski in Aleksandrovi cesti. Skupno progo 524 m so morali preteči petkrat; zmagalo je Primorje II. v 6:30.8.

VAŽNE NOGOMETNE TEKME.

Ilirija—Rapid 7:3. — Jugoslavija—Bolgarija 3:1. — Slavia—Nürnberg 3:1. — Hakoah—New York Giants 2:1 (za slovo iz Amerike). — Avstrija—Francija 4:1 (ni bilo drugega pričakovanja). — Druge podatke prinesemo jutri.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Savac« v Ljubljani vabi gg. člane in članice, kakor tudi prijatelje kolesarskega športa, da se polnočevitno udeležijo izleta, ki se vrši v četrtek dne 3. junija t. l. v St. Vid, Medvedo, Tacen, Ježico. Zbirališče ob pol 2. uri popoldne na Sv. Jakoba trgu.

Zveza kolesarskih društev. V nedeljo dne 30. maja 1926 se je ustanovila Zveza kolesarskih društev s sedežem v Ljubljani in so bili v odbor izvoljeni: predsednik: Batelj Franc, podpredsednik: Grudnik Rudolf, tajnik I.: Gregorič Adolf, tajnik II.: Zajc Alojzij, blaginjak: Milavec Jernej, blaginjakov nam.: Šenk Franc, vodja I.: Slamič Alojzij, vodja II.: Otrin Miško, Revizorji: Rozina Ivan, Dolenc Janko, razsodišče: Cvelbar Karl, Knaus Ivan, Vidregar Leopold, Trapičar Friderik, Veretnik Ivan.

Narava in ljudje

FATA MORGANA NA ALASKI.

Taki optični pojavi oziroma prevare se pojavljajo navadno le v tropskih krajih, v zadnjem času pa se množe slučajno, da se pojavljajo tudi v krajih višjih širinskih stopinj. Da jo opazujejo celo v Alaski, bo najbrže ta vzrok, da je izžarevanje toplotnih in svetlobnih žarkov na ledenikih skoraj prav tako veliko kot v puščavah. Kajti le na velikanskem ledeniku Mount Fairwinter opazujejo fata morgano in kar je še najbolj čudno, vsako leto ob določenem času. Indijanci tega teritorija vedo za to naravno prikazen že skozi cele generacije dolgo. Od 21. junija do 11. julija se vidi vsak dan med 7. in 9. uro neko mesto v meglenih obrisih. Po raznih večjih palačah, cerkvah in pristanišču sodijo, da bi utegnili biti to mesto Bristol. Nekateri stavbe namreč popolnoma odgovarjajo bristol-skim. To mesto opazi vsakdo, kdor pride v tem času na ono mesto, kar sicer pri ostalih scenerijah fate morgane v drugih krajih ni navadno. Prvotno se celo mislili, da vpliva na vse to lega lednika, toda ko so po večjem potresu nastale na tamkajšnjem ledniku večje razpoke in je prikazen kljub temu ostala še vedno neizpremenjena, so morali opustiti to misel. Povoljne razlage o tem pojavu dosedaj še niso mogli najti. Ako bi se res zrcalilo v zraku bristolsko mesto, tedaj bi to odgovarjalo razdalji 2500 milj, kar je za fata morgano izredno veliko. Največje dosedaj znane razdalje so znašale kvečjemu do 600 milj.

SODELOVANJE MRAVELJ PRI TVORBI GUMIJA.

Lepilo »gummi arabicum« pridobivajo iz akacij, med katerimi je osem vrst posebno izdatnih. Najboljši gumi daje Acacia Senegal, ki raste v vzhodni Afriki. Ako narežemo deblo oziroma veje takega drevesa, tedaj priteče na ranjenem mestu sok, ki se na zraku strdi. Ta strjeni sok se prodaja v trgovinah kot »gummi arabicum«. Treba pa je dobro ločiti gumova drevesa (zastopnik med njimi je Ficus elastica), ki izločajo na sličen način kavčuk in rastejo večinoma le v Južni Ameriki. V teh akacijah pa živi tudi neka vrsta mravelj, ki si izvirajo globoko v deblo rove,

SPORT V MARIBORU.

I. SSK Maribor jun. — Svoboda jun. 4:2.

Hazena.

I. SSK Maribor I. druž. — Rapid I. druž.: 14:0.

Mariborčanke so bile za cel razred boljše.

I. SSK Maribor rez. — Rapid rez. 11:1. Semifinalna nogometna tekma za pokal LNP med SK Maribor in SK Celje se je iz tehničnih razlogov preložila na 8. junij ter se odigra ta dan v Mariboru.

NEDELJSKE MOTOCIKLISTIČNE DIRKE NA TEZNU:

1. Dirka kolesarjev juniorjev: I. Jožef Jug, II. Hubert Bračič; 2. motorji do 125 cm: I. Babič na DKW — Kaučič na Austro-Motorette diskvalificiran; 3. motorji do 175 cm: I. Geiss na DKW, II. Rud. Zalokar na Monet-Goyou, III. Divjak na Puch;

4. motorji do 750 cm: I. Zieserl Graz na New Imperial, II. Cerny, Celovec na A. I. S., III. Strban na Zenit (prvi domačin);

5. motorji do 250 cm: I. Kopač, Ljubljana, na B. S. A., III. Geiss na DKW, III. Babič na B. S. A.;

6. motorji do 500 cm: I. Zieserl, Graz, na New Imperial, II. Bauman na Sunbeam (prvi domačin), III. Schröder, Graz, na H. R. D.

Koroški favoriti Cerny je moral opustiti sodelovanje v tej kategoriji radi defekta pri motorju.

7. Glavna dirka kolesarjev: I. Maks Bračič, II. Knechtel Fr., III. Nabergoj Fr.

8. Motorji do 1000 cm: I. Schröder, Graz, na H. R. D., II. Strban, Zagreb, na Zenit (prvi domačin), III. Geiss na D. K. W.

Pomemben je bil v tej teški kategoriji star mole D. K. W. s 175 cm vsebine, ki je vozil 80 km proge le za 2' 30" delj kot teški stroji. (Na vsak način lepo priznanje za vozača in stroj.)

Pri tej dirki se je ponesrečil naš domači favoriti Bauman iz Poljčan, prvak Slovenije, ki je imel na svoji Sunbeam največ izgleda na vspeh. Padel je s kolesa nakar je vozil preko njega Schröder. Razen lahkih poškodb na glavi k sreči ni bilo hujšega.

9. Motorji do 350 cm: I. Zieserl, Graz, na New Imperial, II. Strban, Zagreb, na Zenitu (prvi domačin), III. Geiss na D. K. W.

10. Dirka za prvenstvo Maribora 50 km: — Strban, Zagreb, na Zenitu 39' 32.5", II. Babič, Maribor, na B. S. A.; Kopač na B. S. A. ter Zalokar na Monet Goyou sta vsled defekta na motorju morala opustiti tekmovalje.

Dirka se je vršila v polnem redu in brez incidentov. Le rediteljstvo je odpovedalo ter bi priporočali vodstvu motokluba, da prihodnjič določi bolj energične ljudi za ta posel.

Tudi se je celo tekmovalje zavleklo po sami krivdi vodstva dirke in to zato, ker je pri vsaki priliki moralo šele iskati dirkače k startu, namesto, da bi to sproti napravili Dirka je bila izredno dobro obiskana. Nebroj avtomobilov ter drugih vozil se je videlo na dirkališču. Med drugimi je posetil dirko vel. župan dr. Pirkmayer. — Zvečer se je vršil v Gambirnovi dvorani prijateljski sestanek Moto-kluba, na katerem so se razdelila darila. Prireditelj je bila žisto nemška. Oficijelno se je govorilo in pozdravljalo samo nemško, dokler ni en Hrvat iz Zagreba s svojim lepim govorom v hrvaškem jeziku napil tudi domačinom ter s tem opomnil, da smo v Mariboru. — Tudi v vodstvu dirke nimajo Slovenci pravega zastopnika in bi priporočali Moto-klubu tudi v tem pogledu remedium. Z. V.

Izžrebane številke stadionske loterije.

V nedeljo se je vršilo v Ljudskem domu, ob veliki udeležbi ljudstva in ob navzočnosti finančne oblasti žrebanje stadionske loterije. Izžrebane so bile naslednje številke:

I. glavni dobitek (oprava za 25.000 Din) štev. 33.466.

II. glavni dobitek (motorno kolo za 20.000 Din) štev. 10.902.

III. glavni dobitek (nevestina oprava za 15.000 Din) štev. 14.887.

IV. glavni dobitek štev. 22.745.

V. glavni dobitek štev. 2.090.

VI. glavni dobitek štev. 46.984.

VII. glavni dobitek štev. 11.290.

VIII. glavni dobitek štev. 15.122.

IX. glavni dobitek štev. 17.398.

5 dobitkov po Din 1000.—:

9.409, 20.998, 23.470, 23.983, 25.974.

5 dobitkov po Din 750.—:

545, 14.369, 19.706, 25.388, 36.172.

10 dobitkov po Din 500.—:

3.681, 5.567, 5.769, 7.070, 13.203, 15.915, 19.395, 28.351, 44.808, 45.501.

15 dobitkov po Din 250.—:

3.948, 7.652, 9.189, 12.505, 13.299, 18.898, 21.891, 24.536, 25.674, 40.255, 44.122, 44.432, 44.729, 48.645, 48.800.

50 dobitkov po Din 100.—:

1.905, 2.001, 2.796, 2.846, 5.322, 5.614, 7.379, 7.766, 8.448, 9.053, 9.629, 10.032, 11.043, 11.401, 13.725, 15.152, 15.299, 15.482, 15.576, 15.590, 16.148, 17.172, 17.969, 18.564, 19.416, 20.231, 20.313, 21.791, 24.235, 24.747, 25.708, 28.104, 29.888, 31.448, 32.534, 35.408, 37.157, 37.228, 37.620, 37.742, 38.287, 40.584, 41.817, 42.694, 42.941, 44.496, 44.520, 46.605, 48.571, 48.817.

100 dobitkov po Din 50.—:

1.469, 1.902, 2.431, 2.893, 3.074, 3.218, 3.697, 4.718, 4.859, 4.863, 5.806, 6.077, 6.129, 6.229, 6.830, 6.858, 7.131, 7.586, 7.861, 8.267, 8.970, 10.625, 10.651, 10.898, 11.183, 11.273, 11.377, 12.177, 12.905, 14.258, 14.827, 14.844, 16.503, 16.627, 19.123, 20.516, 21.074, 21.204, 21.729, 21.994, 22.137, 23.230, 24.288, 24.404, 24.441, 25.237, 26.293, 27.136, 27.178, 27.193, 28.579, 28.865, 30.380, 30.775, 30.889, 30.897, 31.097, 31.964, 32.033, 32.349, 32.689, 33.890, 33.969, 33.972, 34.064, 34.422, 35.684, 35.695, 35.965, 37.239, 38.830, 39.038, 39.307, 39.406, 40.049, 40.209, 41.265, 41.268, 41.661, 42.051, 42.149, 42.155, 42.298, 42.566, 42.573, 43.447, 43.870, 43.986, 44.391, 44.702, 45.748, 45.865, 46.706, 46.806, 46.819, 46.859, 46.903, 47.958, 48.470, 49.274.

100 dobitkov po Din 25.—:

178, 242, 584, 895, 1.109, 3.101, 3.207, 3.392, 3.834, 4.395, 5.404, 6.827, 8.007, 10.380, 10.593, 10.865, 11.762, 12.083, 12.117, 12.270, 12.535, 13.018, 13.396, 13.467, 13.595, 13.861, 14.002, 14.145, 14.385, 14.521, 15.458, 16.197, 17.054, 18.143, 19.116, 22.845, 23.185, 23.250, 23.459, 23.645, 24.293, 24.471, 24.555, 24.650, 24.904, 25.240, 25.717, 25.745, 25.808, 25.978, 26.040, 26.394, 26.887, 27.582, 27.904, 28.034, 28.876, 29.213, 29.491, 31.300, 32.353, 32.459, 32.789, 32.842, 33.261, 33.537, 33.882, 33.974, 34.050, 34.869, 34.934, 35.336, 35.563, 35.677, 35.816, 36.049, 36.582, 36.594, 36.758, 37.126, 37.861, 38.008, 38.411, 38.593, 39.804, 40.600, 41.031, 41.980, 42.401, 43.035, 44.044, 44.533, 44.539, 44.549, 45.154, 46.528, 47.034, 47.325, 47.672, 49.990.

200 dobitkov po Din 20.—:

102, 136, 217, 228, 259, 414, 447, 463, 637, 645, 693, 718, 785, 956, 966, 1.173, 1.540, 1.635, 1.874, 1.987, 2.443, 2.849, 2.941, 3.068, 3.173, 3.456, 4.272, 4.990, 5.100, 5.234, 5.454, 5.611, 5.624, 6.013, 6.369, 6.479, 6.602, 7.718, 8.041, 8.100, 8.396, 8.784, 8.916, 9.109, 9.374, 9.438, 9.563, 9.846, 10.617, 10.874, 11.095, 11.443, 11.451, 12.131, 12.337, 12.406, 12.547, 12.836, 12.948, 13.629, 13.882, 13.888, 14.412, 14.610, 14.698, 14.717, 15.075, 16.365, 16.371, 16.743, 16.895, 17.410, 18.456, 18.611, 18.737, 19.008, 19.023, 19.125, 19.164, 19.339, 19.628, 19.764, 19.826, 19.838, 19.979, 20.008, 20.177, 20.412, 20.590, 20.972, 21.328, 22.133, 22.386, 22.430, 22.529, 22.530, 22.591, 22.764, 22.991, 23.512, 23.542, 23.553, 23.748, 23.892, 24.421, 24.475, 24.786, 24.844, 25.108, 25.327, 25.752, 25.985, 25.993, 26.095, 26.353, 26.830, 27.164, 28.179, 28.369, 28.650, 28.773, 29.507, 29.581, 29.582, 29.624, 30.018, 31.118, 31.278, 32.216, 32.285, 32.761, 32.864, 32.983, 33.098, 33.405, 33.614, 33.765, 33.856, 33.918, 34.446, 34.456, 34.859, 35.182, 36.010, 36.211, 36.522, 36.744, 36.760, 36.975, 37.017, 37.139, 37.272, 37.503, 37.565, 38.782, 38.916, 38.928, 38.957, 39.100, 39.221, 39.577, 39.901, 39.965, 40.288, 40.435, 40.513, 40.637, 41.322, 41.468, 41.689, 42.060, 42.140, 42.142, 42.817, 42.991, 43.131, 43.165, 43.215, 43.273, 43.415, 43.774, 43.999, 44.199, 44.270, 44.398, 44.574, 45.529, 45.575, 45.677, 45.695, 4

Gospodarstvo

Stabilizacija lire.

Trst, 30. maja.

Pred angleško stavko je bil tečaj lire 120 za funt sterling, ki je v tem mesecu dosegel pariteto z dolarjem (4.84 dolarjev za sterling). Med stavko je lira padla na 122; med trgovci je že tedaj nastalo vznemirjenje, ker je s tem lira izgubila stabilnost, ki jo je prej dolgo časa držala. Prišlo je še hujše razočaranje. Na praznik Vnebohoda so italijanske borze počivale, petek je postavil borzne agente in trgovce pred dovršeno dejstvo: že v četrtek je lira notirala na inozemskih borzah okoli 130 za sterling, v petek in soboto pa so dosegli izvenborzni tečaji 138, 142 in celo 150. Nastal je alarm: Nikdo ni mogel več verjeti po nekaterih fašistovskih listih razširjenim vestem, da namerava finančni minister stabilizirati lito na nižjem tečaju in da je zato pustil lito, da gre svojo pot.

Vlada je tedaj posegla energično vmes. Uporabila je na eni strani ameriško posojilo, ki ga je bila najela že prej, da štiti svojo valuto; na drugi strani pa je postavila strogo državno kontrolo nad trgovanjem z devizami. Na vseh borzah razen v Milanu in Rimu je devizno trgovanje ustavljeno: devize kotirajo le v Milanu in Rimu. Da se skrči cirkulacija in tako kolikor toliko zadenejo oni, ki so prodajali lire brez kritja, so emisijske banke ustavile vsak subvencijski kredit in celo kredit na državne papirje. Emisijskim bankam so morale slediti ostale banke, ki dobivajo kredite ravno od emisijskih bank, in tako se ti je pripetilo, da nisi mogel diskontirati pri svoji banki navadne menice.

S temi ukrepi se je posrečilo vladi potisniti lito na 125 in celo 123 za sterling, nekako precejšen uspeh. Mnogo gospodarstvenikov je tedaj izrazilo mnenje, da se bo lira stabilizirala na te mtečaju in zdj se, da bi ta tečaj tudi odgovarjal sedanjemu gospodarskemu stanju Italije. Toda na tem tečaju je lira vzdržala komaj par dni in padla nazaj na 130 do 131; zadnje dni se opaža tendenca na zboljšanje in se tečaj suče okoli 130, 129 in 128. Ta zopetni padec lire od 125 na 130 se splošno pripisuje francoski finančni politiki, ki štiti frank s tem, da meče na trg italijanske lire. Odtod tudi ideja, ki jo je sprožil »Echo de Paris«, naj bi se Francija, Belgija in Italija sestale na skupno konferenco v svrhu stabilizacije svojih valut. Te države bi se pred vsem morale obvezati, da ne bodo skušale rešiti svojih valut s tem, da bi metale na trg kako izmed teh valut. Idejo so v Italiji, kjer se včasih zelo poudarja latinska solidarnost, sprejeli z velikim zadoščenjem; nekateri listi so celo poročali, da je italijanska vlada prejela še valobilo na konferenco. Poluradne agencije so nato vest zanikale. Vendar se na borzah še računa na možnost sporazuma med temi državami za skupno akcijo v obrambo zadevnih valut in se deloma tej okolnosti tudi pripisuje zopetno boljšanje lire.

Na katerem tečaju se bo lira stabilizirala? Na to vprašanje je pač težko odgovoriti, kakor je težko vsako napovedovanje o poteku borz. Ravno slučaj lire je to prav nazorno pokazal; tako je n. pr. kak ekonomist danes napovedoval, da se bo lira vzdržala na 125, naslednjega dne, ko je bil članek tiskan, je že kotirala 130. Na tečaj kakave valute vpliva toliko najrazličnejših gospodarskih in političnih činiteljev, da se v valutnih zadevah lahko vsakdo hudo ureže. Če si ogledamo vzroke zadnjega kolebanja lire, v kolikor jih je pač mogoče dognati, bomo lahko vsaj deloma izvajali logične zaključke tudi za bodočnost.

Neki znani italijanski gospodarstvenik, ki vodi ultrafašistovski gospodarski list »Progresso« v Milanu, je zapisal, da so vzroki padca lire k sreči objektivni. S tem je hotel reči, da ima padec lire vendar podlago, da ni tu

sama špekulacija; k sreči ni v drugih državah Italiji sovražnega razpoloženja, ki bi se potem izražalo na borzah z ofenzivo proti italijanski liri. Manevriranje najprej Anglije, potem Francije z italijansko lito, je gotovo veliko pripomoglo k močnemu kolebanju lire; če pa je v tem glavni vzrok padanja lire, bi se morala lira vrniti na izhodno točko, t. j. na 120 za sterling kakor hitro bi se ti manevri polegli. Toda splošno prevladuje mnenje, da se lira ne vrne več na to točko, ampak, da se bo stabilizirala med 125 in 130. Glavni vzroki so torej druge. Predvsem padanje izvoza v primeri z lanskim letom. Padanje izvoza je v prvi vrsti povzročil padec franc. in tudi belgij. franka, nadalje 30% zvišanje francoskih uvoznih carin, in morda tudi protitalijanska propaganda v Nemčiji. Italijanska industrija ni mogla več konkurirati francoski; zvišanje francoskih carin je silno udarilo italijansko industrijo, ako pomislimo, da odpade najvišji odstotek (11%), italijanskega izvoza ravno na Francijo (na Jugoslavijo samo 3%). Radi tega so nekateri italijanski industrialec še pred padcem tudi svetovali Volpiju naj ne vzdržuje umetno lire, ampak naj jo pusti da sledi od daleč franku. Odvisnost italijanske lire je s tem dokazana. Na drugi strani pa se pasivnost trgovinske bilance vedno manj krije z devizami turistov, tujski promet je letos zelo padel; tudi rimese italijanskih izseljencev nazadujejo.

Ker je torej padec lire osnovan na gospodarskih temeljih, je torej več ko gotovo, da se lira ne povrne tako hitro na 120; seveda je tudi tečaj 130 nekoliko pretiran, tako, da se pričakuje stabilizacija na tečaju med 125 in 130.

Posledice padca se že čutijo, čutijo jih seveda konsumenti in posebno oni s stalnimi plačili. Iz tržaskih trgovin so automatično izginile tablice: 20% popusta. Kontrola na borzi se izvaja z vso rigoroznostjo. Ako rabiš devize, moraš predložiti fakturo; delegat finančnega ministra ti naslednjega dne odgovori po borznem agentu, ali je deviza na razpolago in po kateri ceni. Seveda ne moreš kupiti devize pred dospelostjo fakture. Terminalska kupčija radi tega silno trpi. Tudi razlika med nakupno in prodajno ceno je zelo velika. Tako ti plačajo n. pr. Dinar po 45 do 46; kupiti pa ga moraš po 48—50.

Naše hmeljarstvo ogroženo.

Zalec, 30. maja.

Ze lani sem poročal, da mi je g. Ivan Drev iz Sv. Marjana na Paki prinesel enega izmed najnevarnejših škodljivcev hmeljske rastline — t. j. hmeljska stenica. Danes je prišel k meni g. Franc Škafer iz Zaloge, občina Gotovlje — ter mi prinesel v kupici vse polno drobnih živalic, ki mu žugajo uničiti njegov bujni golding-nasad. Na prvi pogled sem spoznal, da je škodljivec hmeljska stenica Obljubil sem mu, da pridem popoldne osebo v njegov ogrožen nasad, da se na lastne oči prepričam o povzročni škodi. Na moje ne malo začudenje sem se prepričal, da je v nasadu kar mrgolelo stenic, ki so že povzročevale precejšno škodo, ki pa zamorejo nasad tudi uničiti.

Pred imenovanim hmeljarjem se je zglasil pri meni g. Franc Antloga iz Arje vasi — občina Petrovče — ter mi prinesel poganjke in liste od golding-hmelja, ki so bili okuženi po peronospori. Peronospora sem konstatiral — vendar mislim, da je golding-hmelj zamenjal s poznim hmeljem, vendar izključeno ni, da se bo bolezen tudi lotila golding hmelja.

Sedaj pa naj pritisnejo na naše hmeljske nasade še uši, rdeči pajek itd. in vso našo ve-

liko upanje na hmeljarstvo vobče lahko splava po vodi.

Nepobitno dejstvo je, da je obstanek našega hmeljarstva zelo ogrožen in nujno je potrebno, da se vsi hmeljarji prav resno pripravljamo na obrambna dela zoper vse sovražnike hmeljske rastleline.

V to svrhu bo Hmeljarsko društvo pripravilo več poučnih shodov v različnih krajih našega okoliša in so g. poverjeniki naprošeni, da se za predavanja oglašajo pri društvenem vodstvu, ki bo vsem željam po vrsti oglašila ustreglo.

Vsi hmeljarji torej na obrambno delo!
Anton Petriček, poslovedja Hm. dr.

Kaj je pri nas vse mogoče. Prejeli smo sledeči dopis: Na postajališču Ježica ob kamniški progi, obstoja stranski tir, kjer lahko stoji 3 ali 4 vagoni v svrhu nakladanja ali razkladanja. Ta tir že leži svojih 18 let in se vedno uporablja. Blagovnega prometa je včasih tu več kakor na sosedni postaji Trzin. Dejstvo je, da, ta tir ni napravljen po predpisih, a naprava je bila dobra in je obratovala brezhibno. Naenkrat pa si je izmislila železniška uprava, da je bil ta tir pred 18 leti položen brez pravnega postopanja in da je zato treba tir odstraniti, kljub temu, da sta 2 industriji in 3 občine interesirane na tem in da so bili podvzeti vsi koraki za obstoj te naprave. Tako gre železniška uprava na roko onim, katere bi morala podpirati. Sicer so drugod organi železnice bolj uvidevni kakor drugi državni organi in imajo več razumevanja za gospodarske potrebe. Povsod gre za tem, da se železnice razširjajo, da se napravljajo nova izogibališča, da se pač zadosti krajevnim potrebam, potrebam ljudstva, industrije in trgovine. Menda to pri nas ne velja. Apeliramo na železniško upravo, da sistira sklep o odsanitvi izogibališča na Ježici. — Prizadeti.

Naraščanje izvoza 1926. V mesecu aprilu letos je znašal naš izvoz: 536.480 ton v vrednosti 812.8 milijona Din ali v zlatu 74.1; v aprilu leta 1925 pa: 320.836 ton za 659.7 milijonov Din ali v zlatu 55 milijonov dinarjev. Iz voz je torej zelo narasel, kar je pripisovati ogromnemu izvozu koruze, kakor tudi povečanju izvoza lesa. Glavni izvozni predmeti v aprilu so bili: koruza 282.4 milijona dinarjev; jajca 85.3, gradbeni les 81.3, pšenica 61.2, svezje meso 40.3, govedo 28.2, surov baker 24.1, svinje 15.8, konji 13.1, svinice v ploščah 10.0, cement 10.4 itd. Skupno je bilo izvoženih v prvih 4 mesecih letos: 1,649.521 ton za 2.580.5 milijona ali v zlatu 235.6 milijona Din; v istem razdobju lani 1,337.804 tone za 2933.2 milijona ali v zlatu 244.8 milijona Din.

Finančni minister dr. Perić v Zagrebu. V kakor je videti, so vse družbe ogromno izgubile renca zastopnikov gospodarstva s finančnim ministrom. V pozdravnem govoru je predsednik zagrebske zbornice g. Vladimir Arko naglašal potrebo večjega zanimanja za gospodarstvo s strani politikov in potrebo razumevanja prečanskih potreb. Po razgovoru z

gospodarskimi krogi je popoldne finančni minister dr. Niko Perić sprejel zastopnike tiska, katerim je naznanil, da bo po obisku Skoplja in Sarajeva prišel tudi v Ljubljano, na kar opozarjamo naše gospodarske kroge.

Konkurz belgrajske banke N. Bosković. Za ta konkurz je v Belgradu veliko zanimanje. Banka ima pasiv 19 milijonov Din, njen kapital znaša 4,000.000 Din; datira iz leta 1910, in ima podružnico v Berlinu in na Dunaju. Zglasitveni rok je do 1. septembra.

Borza

31. maja 1926.

Denar.

Zagreb, Berlin 18.50—13.54 (18.535 den.), Italija 212.88—213.58 (211.50—218.50), London 275.625—276.825 (276.10 den.), Newyork 56.573—56.813 (56.60 den.), Pariz 187.62—180.62 (185 den.), Praga 167.785—168.785 (168.05—168.15), Dunaj 8.0075—8.0475 (8.0275 den.), Curih 10.96049—11.0048 (10.98 den.).

Curih, Belgrad 9.1125 (9.115), Pešta 72.20 (72.20), Berlin 123.005 (122.95), Italija 19.476 (19.40), London 25.1225 (25.13), Newyork 516.50 (516.50), Pariz 16.70 (16.58), Praga 15.3075 (15.30), Bukarešt 2.0925 (2.096), Bruselj 15.95 (15.925), Kopenhagen 135.80 (135.90), Stockholm 138.90 (138.90), Oslo 112.425 (112.45), Madrid 78.25 (78.25).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.455—495, Kodaň 185.55—95, London 34.36—46, Milan 26.62—72, Newyork 705.95—708.45 (708.703—707.90), Pariz 22.95—23.05, Varšava 62.75—63.75 — Valute: dolarji 708, angl. funt —, franc. frank 23.09, lira 26.77, dinar 12.43, češkoslovaška krona 20.8725.

Praga. Devize: Lira 127.05, Zagreb 59.475, Pariz 109.05, London 164.075, Newyork 38.70.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 75—76, vojna odškod. 307—310, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—195, zaklj. 195, Ljublj. kreditna 175 den., Merkantična 100—104, Prašedionna 865—870, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 75—80, Trbovlje 283—298, Vevče 100 den., Nihag 25 bl., Stavbna 55—65, Šešir 104 den.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 76—76.75, vojna odškodnina 306.50—307, Hrv. esk. 102—103, Kred. 104—105, Hipobanka 57—58, Jugobanka 93—93.50, Prašedionna 865—867.50, Ljublj. kreditna 175 den., Slavenska 50 bl., Eksploatacija 22 bl., Seferana 255—265, Nihag 28 bl., Gutmann 220 den., Slavex 110—125, Slavonija 33—35, Trbovlje 285—295, Vevče 100 den.

Dunaj. Don.-sav.-jadr. 802.100, Zivno 695.000, Alpine 220.000, Greinitz 112.000, Kranj. industr. —, Trbovlje 899.000, Hrv. esk. 122.500, Leykam 122.500, Jugobanka —, Hip. banka 71.000, Avstrijske tvornice za dušik —, Gutmann —, Mundus 1.100.000, Slavex —, Slavonija 37.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi hlodi, od 25 cm naprej, fco vag. nakl. post. 1 vag. 180—180, zaklj. 180; Bukova drva, 1 m dolž, fco Ljubljana 1 vag. 17—17, zaklj. 17; trami, po noti, fco vag. nakl. postaja 2 vag. 270—270, 270; bukovi plohi, nežamani, od 40 do 80 mm, od 2 m napr., fco nakl. post. 400 den. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka 76-77 kg, 2 odstot. bačka postaja 310 bl.; koruza, suha, zdrava, fco vag. bačka postaja 138 bl.; koruza inzulanka, fco vag. slov. post. 165 bl.; koruza činkvantin, fco vag. nakl. post. 215 bl.; koruza činkvantin baranski, fco vag. nakl. post. 212.50 bl.; ajda, fco vag. slov. post. 255 bl.; prosa rumeno, fco vag. slov. post. 200 bl.; rž, fco vag. slov. post. 200 bl.; krompir bel, fco vag. slov. post. 60 bl.;

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 31. maja 1926.

Višina barometra 308'8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v m m de 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	760'0	15'8	82	E 1	0		povprečni barometer nižji ko večer za 29 mm.
	8	759'5	18'9	68	SE 1	3		
	14	757'3	23'1	53	SW 5	10		
Zagreb	21	756'0	19'8	58	SW 2	10		0'2
	8	759'9	20'0	75	SE 2	5		
	8	760'2	20'0	75	NNW 1	3		
Belgrad		761'2	15'0	75	mirno	6		
Sarajevo		759'7	18'0	55	NW 2	10		
Skoplje		759'7	21'0	45	mirno	0		
Dubrovnik		757'5	16'0		W 1	7		
Praga								

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Nova križarska vojska otrok.

Francoski spisal Henry Bordeaux.

53

Prevedla K. H.

>Govoril bo. Govoril bo.<

>Oj moj Bog!< zdihuje Pernuška, »doma sem verovala vate. Tu pa sem presrečna.<

Torej se več ne spominja svojega materinskega obupa? Stric Tomaž, ki se je privadil vzklikom in ovacijam, bi rad znova pričel kričati, toda župnik mu ne pusti. In gospod učitelj misli na čuda, ki jih je pripovedoval gospod Luchaine v svoji zgodovini srednjega veka.

Toda zdaj se dvigne papež in tišina si znova napravi pot skozi množico, kakor zareže plug brazdo v njivo. In ko je polje obdelano, kakor seje sejalec seme za bodočo žetev, tako veličastni sejalec deli posvečena semena svoje besede. Zdaj tudi on ponavlja evangelijske besede: Pustite male k meni priti, zakaj tistih, ki so jim podobni, je nebeško kraljestvo! V svojem govoru, ki ga bere francoski, se z jasnim in resnim glasom zahvaljuje malim križarjem, da so napravili takšno dolgo pot, da počaste sveto hostijo.

...Nekega dne je nebeški Zveličar poklical otroka k sebi, ga pokazal apostolom s temile besedami: Ne zaničujte koga teh malih, zakaj povem vam, njihovi angeli gledajo brez prestanka obraz mojega Očeta, ki je v nebesih. Bolj srečni kot angeli boste

združili svoje telo z Jezusovim telesom, svojo kri z njegovo krvjo, svoje srce z njegovim srcem. In potem boste lahko ponovili apostolstvo besede: Jezus Kristus je moje življenje... Živim, toda ne živim več jaz... Kristus je v meni, ki živi... Mihi živere Christus est... Vivo iam non ego, vivit vero in me Christus... Oni, ki se združi s Kristusom v sveti eharistiji, najde v tem zakramentu moč za sveto in popolno življenje; dvigne se nad svet in zaničuje njegovo krivo bogastvo, ki ga ne more osrečiti; dvigne se nad samega sebe: več postane kot je on sam in se dviga v objemu večne ljubezni, kakor Elijev voz, da najde nazadnje srečo in mir neba, zakaj v svetih knjigah stoji: Človekovo oko ni videlo, njegovo uho še ni slišalo in njegovo srce še ni okusilo sladkosti, ki jo je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo. In tako se izpolnjuje obljuba Jezusa Kristusa: kdor je od tega kruha, ima večno življenje: Qui manducat carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam... Približajte se vsak dan, in če ne morete vsak dan, kolikor le morete k eharistični mizi: poslušajte ga, ko vam govori: Pridite k meni vsi, ki ste lačni, in poživil vas bom; vi vsi, ki ste potrti in potolažil vas bom in vam dal svoj mir... In jutri, ko se vrnete domov v svoje družine, bodite pobožni in modri, goreči in izpolnjevanju vsakdanjih dolžnosti v domači hiši, v šoli, v cerkvi, povsod, da bodo vaši starši, vaši prijatelji in vsi, ki so z vami pričali o vas: »Jezus je prišel v njih srca!...

Obmolknje; njegov glas še odmeva pod stropom Michelangela. Obmolknili je in vsi ostanejo na svojih

mestih nepremični in tihi in poslušajo notranji glas, ki ga je obudil v vsakem.

Pernuška in Andrej, ki se še nikoli nista ntegnila odpočiti od svojih skrbi — življenje je težko revnim ljudem — sta vesela in čutila, da se jima spreletava po telesu neznana sladkosta, nadnaraven mir, Tomaž zaupa svojem župniku:

>Prav gotovo ostanem v Rimu. Vstopil bom k kapucinom, ki niso tako natančni.<

>Moj Bog!< moli duhovnik ponižno, »prevečkrat mi je manjkalo gorečnosti. In zdaj me eno nedeljo ni doma v moji župniji Avrieuxu. Župnik iz Villarodina, ki je moj najbližji sosed, je gotovo dvakrat maševal, upam, in te prosim te milosti. Nisem dosti ljubil duš. Najslabše, najhujšobnejše bom odšel še bolj ljubil.<

In učitelj dela račune sam s seboj:

Te besede so vzete naravnost iz govora svetega očeta dne 14. aprila 1912 v Sikstinski kapeli francoskim romarjem prvoobhajancem v Rimu.

>Za časa preganjanja je bilo dvesto tisoč mučenikov.<

Med tem časom daja papež sam sveto hostijo petnajstim otrokom, ki so zdaj prvič pri mizi Gospodovi.

>Poglejte ono plavolasko v visoki čepici in pisani ogrinjalci! Iz katere gorske vasice je neki? Ljubka je in tako drobcena. Gotovo še nima sedem let.<

Sveti oče jo je opazil: poboža jo do lica.

>Anka!< mrmra Pernuška.

PRIPOROČAMO »Cirilove knjižnice« v Mariboru 2. zvezek: dr. Lenard, »Jugoslovanski Piemont«; 7. Din. — 3. zvezek: dr. Lenard, »Slovenska žena v dobi narodnega preporoda«; 10. Din. — 4. zvezek: »Moj stric in moj župnik«. Povesti; 4. Din. — 5. zvezek: Melville, »Gladiatori«. Roman. 1. del 8. Din. — 6. zvezek: Melville, »Gladiatori«. II. del. 10. Din. — 7. zvezek: Wells, »Zgodba o nevidnem človeku«. 7. Din. — KOL

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Selenburgova ul. 6/I. št. 980 **Telefon**

Edino največje in najmodernejšo podjetje specialno te vrste v Sloveniji

Veleprazarna kave

Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

Telefon interurban 476
Brzjavlj;
Meznarič Maribor
Trgovci, zahtevajte ponudbe!

Primerjajte delo in cene

In prepričali se boste, da so izdelki poslovnih knjiž. Knjižarnice K. T. D. v Ljubljani. Kopitarjeva ulica 6/I. **brez konkurence.** En grös. En detail.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 2 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakmo!

Učenec

za trgovino z meš. blagom, se sprejme. Hrana in stanov. v hiši. Naslov v upr. lista pod št. 3679.

ORGANIST

cecilijanec, želi sprejeti dobro službo kjerkoli — tudi izven Slovenije. Naslov v upravi: št. 3625.

Šofer neoženjen, soliden, sred. let, izkušen ključavničar in mehanik, z večletno prakso, želi premeniti službo za osebn. avto. - Naslov v upravi lista pod št. 3737.

UČENCA

v mlinarsko obrt sprejme VALJČNI MLIN SV. PETER — SAVINSKA DOLINA.

Trgov. potnik

z večletno prakso, stroka poljubna, išče mesta. Najraje v Ljubljani ali v Mariboru. - Cenj. ponudbe na upravo lista v Mariboru pod: »Slovenija«.

KLAVIR, lep, močan glas, prodam po nizki ceni radi selitve. Naslov v upravi pod št. 3748.

Šivalni stroj

»SINGER« malo rabljen, se ugodno prod. - Vprašati je: Ob Brodu št. 7 — Maribor.

Poravnajte naročnino!

Smrekove hlode in DRVA kupi Družba »Irija«, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 3771

Pianino dobro ohranjen, kupim. - Cenjene ponudbe na upravo lista pod znakmo »Pianino« št. 3768.

Manjšo boljše hišo

ali VILO, na lepem prostoru v Ljubljani, KUPIM. - Ponudbe pod šifro: »Hiša ali vila« upravi lista.

Jermena

za cepe, gože, biče, bičevnike, modne pasove, motvoz (špage), šmis, vrvi za perilo, konjske uzde, vrvice za tesarje in zidarje, štrange, cunjeljce, pasove (gurtne), dreto nudi po najnižjih cenah trvdka

Osvald Dobeic, Ljubljana

Sv. Jakoba trg št. 9.

Amerikanci, pozor!

Išče se FRANC OVCA, rojen 1879 v Blagovici. - Zadnje njegovo bivališče je bilo Colorado, Severna Amerika. — Kdor kaj o njem ve, naj piše proti povračilu stroškov FRANCKI KLANČIŠER, Klek, Trbovlje II. 3766

Priloga se železnina

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.

Žgalno NAPRAVO

za žganjekuho prod. J. Cvek v Kamniku. 3707

Na dobro hrano

se vzame več boljših delavcev. Dnevna cena 12 Din. - Vprašati je pri hišnici v Barvarski ulici 2 — Maribor.

Hiša naprodaj.

Vsled rodbin. razmer se prod. v Starem trgu 1 pri Višnji gori (Dolenjsko), hiša z lepim sad. vrtom in vrtom za zelenjavo ter njivo in gozdom. Posestvo leži tik ob drž. cesti in je 12 min. oddaljeno od želez. postaje. Hiša je pripravna za kakšno obrt, svoječasno je bila v njej mizararska delavnica, ozir. bi služila vpokojencu kot miren dom. — Pojasnila daje iz prijaznosti g. Jos. Štepec, župan in posestnik v Starem trgu pri Višnji gori.

»STEYR«

AUTO

elegantni, moderni, 12/40 HP, 6 sedežni voz, malo vožen, v izvrstnem stanju in z luksuz. opremo, poceni naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šifro: »Auto« 3665.

NAKUP

na finejših ljutomerskih SORTNIH VIN

kakor vina iz mešanih nasadov, po ugodnih cenah v vsaki množini, najkulantneje posreduje Vinar-ska zadruga »Jeruzalem-čan« r. z. z. o. z. - Ivanj-kovci. Poslovodja: Josip Janžek. Telef. št. 2.

Vodna moč

od 100 KS naprej, že ali še ne zgrajena, z ali brez poslopij, se išče v nakup. - Ponudbe pod: »Vodna moč« na upravo lista.

ZELENO PRST

(Glino) za barvo, kupi J. Cvek v Kamniku. 3706

Proda se VILA

v bližini Ljubljane, pošta Vižmarje, obstoječa iz 3 sob, sobe za služkinje, kuhinje in kleti. Poleg tega gosp. poslopje, lep sadni in zelenjadni vrt. Cena iste je 185.000 Din. Stanovanje takoj prosto. - Poizve se v Kolodvor-ski ulici št. 26. 3686

Volнено blago za damske obleke, 130 cm široko, v vseh najmodernejših gladkih in karistih vzorcih od 60 Din naprej; dalje podelene, voln. delene, frofir, surovo svilo, krep, cefirje za obleke itd., nudi najceneje F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Proda se

Neseldolfer »Tatra« s 4 cilindri, 14/45 HP, 6 sedeži, v popolnoma dobrem stanju. Event. se zamenja za manjši AUTO. - Adresa pod »Interklam« d. d., Subotica, pošt. pretinac 34.

Opozorjamo s tem vse gospode industri-jalce in veletrgovce, da gosp. EMIL KAUCIČ ni pooblaščen v imenu podpisanega društva sklepati kakih poslov, niti sprejemati plačil. — Isti gospod nima koncesije za vodstvo informacijskega urada »Creditreform«, istega išče zagrebska policija zaradi večkratnih poverb.

Društvo »CREDITREFORM«, Zagreb, za zaščito protiv štednog davanja jeresije.

Za jugoslov. patent št. 1390

od 1. februarja 1923 na:

Visoko vakuumna izbijajuča cev

(Hochvakuum - Entladungsrohr) SE IŠČEJO kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na ing. MILAN ŠUKLJE, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/L

Vabilo

na IV. redni občni zbor stavbene zadruge »STADION« v Ljubljani, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 10. junija 1926 ob pol 7. uri zvečer v posvetovalnici »Vzajemne posojilnice«, Miklošičeva cesta 7.

Dnevni red: 1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru; 2. poročila načelstva in nadzorstva; 3. sklepanje o računskem zaključku za leto 1925; 4. volitve; 5. sprememba pravil; 6. slučajnosti. O p o m b a: § 32. Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan deseti del deležev. Ako bi tega ne bilo, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

Moški fini bokskalf

nizki in visoki

Din

198[»]

Pri »VOIKA«, Ljubljana

Razpošilja se tudi po pošt. povzetju.

Razpis gradbenih del vodovoda za občino Zagorje.

Podpisana občina Zagorje razpisuje s tem pismeno ofertno oddajo vseh gradbenih del in dobav pri napravi občinskega vodovoda na dan 15. junija 1926. Popis potrebnih količin gradbenih izvršitev in materiala se dobi pri podpisani občini za znesek Din 500.—, kjer so razpoloženi na vpogled tudi vsi podrobni načrti vodovoda. V predstojem popisu količin gradbenih izvršitev in materiala je vstaviti na označenih mestih obvezne enotne cene, ter na podlagi istih izračunati posamezne postavke, obenem pa označiti tudi končne vsote. — Ponudba, opremljena s kolkom za 20 Din, se mora izročiti z vnanjo označbo: »Ponudba za zgradbo vodovoda Zagorje, ponudnik N. N.« občini po pošti, ali pa neposredno v roke gerenta občine Zagorje v občinski pisarni. Na ponudbe, došle označenega dne po 12. uri, se ne bo oziralo. Vsak ponudnik mora položiti pri občinski blagajni najkasneje do 10. ure kavicjo 5% (odnosno tuji državljani 10%) ponujene vsote, bodisi v gotovini, ali pa v vrednostnih papirjih oziroma v garancijskem pismu kake prvovrstne banke. Občina si pridrži pravico izbrati enega izmed ponudnikov tudi, ako bi njegova ponudba ne bila najnižja. O izidu oddaje se ponudniki pismeno obvestijo.

ZUPANSTVO OBČINE ZAGORJE,

dne 29. maja 1926.

Gerent: Korbar.

V nedeljo, 30. t. m. je umrl

inž. Janko Heinrihar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 1. junija ob 14. iz Leonišča do cerkve sv. Srca Jezusovega, odkoder se prepelje v Selca, kjer bo položeno ob 17. v rodbinsko grobnico.

Škofja Loka-Divača, dne 1. junija 1926.

Žalujoči rodbini:

Heinrihar, Obersnel ter ostali sorodniki.

Parna pekarna V. BIZJAK

Gosposvetska c. 7

je otvoril svojo

Gosposvetska c. 7

podružnico v Gosposki ulici št. 5

Prodaja vseh izdelkov peciva iz tvornice v Rogaški Slatini

Keksi - Zdravilni prepečenci - Oblati - Biškoti - Slatinske tortice - Adria-rezine - Vafeljni itd.